

szárguldozott el az állomás előtt s vezetője ügyet sem vetett az állomás parancsnokának felszólítására, hogy álljon meg a kocsiival. Az automobil-ellenőrzőállomás parancsnoka erre felhívta telefonon a legközelebbi község, Brenner-Steinach csendőrállomását és felszólította, hogy tartóztassa fel az autót.

Az automobil 80 kilométeres sebességgel rohant végig Steinach uccán s az egyik csendőrt, aki a kocsi elé állott, majdnem elgázolta.

A csendőr három lövést küldött az autó után. Közben egy rendőrségi automobil helyezett készenlétebe, amely üldözésére indult a szökevények kocsijának. Brenner-Gries község előtt a rendőrautó egyszerre csak maga előtt találta a szökevények autóját, amelyben azonban, ekkor már nem voltak utasok.

A négy szökevény alig néhány perccel előbb hagyhatta el a kocsit.

Az autó oldalán, mintegy tíz centiméterrel a fedél alatt, három lövés nyomait állapították meg.

Vérnyomokat is fedeztek fel a kocsiiban, ami szintén azt igazolja, hogy a steinachi csendőr lövései a szökevényeknek legalább is az egyikét megsebesítették.

Az autót Brenner-Griesből rögtön Lonsbruckba szállították, ahol alapos vizsgálatnak vették alá. A következő tárgyakat találták a kocsiiban:

egy német gyártmányú kézigránatot, egy tojásgránatot, 24 revolvertöltényt, három üres revolvertáskát,

egy csomag cipőszegyet, egy aktatáskát, egy nemzetközi soffőrigazolványt, Schickl Henrik kufsteini kereskedő nevére kiállítva, egy nemzetközi határátlépési igazolványt, Olaszország, Németország és Svájc területére, Hoffer ic nemzeti-szocialista párttagsági igazolványát és néhány ruhadarabot.

fősági személyek is szerepelnek szöktevésben

Innsbruckból jelentik: A szökevények után a legerélyesebb nyomozás folyik. Az ösztres Olaszország felé vezető utakat lezárták. Megállapítást nyert, hogy Vinaders községnél haladtak el a menekülők, akik az Obenberg-

völgyön keresztül vágta át a hegyeken s léptek át Olaszországba. Vinadersig rendőröktyúk követték a menekülők nyomait, itt azonban elvesztették a nyomot. Megállapítást nyert hogy a szöktevést Kusstatscher nevű nemzeti-szocialista hajította végre, akit a fogházban ismertek, mivel csak egy héttel előbb hagyta el a börtönt, ahol politikai bűncselekmények miatt kirótt büntetését töltötte ki. A fogház kapus azt hitte, hogy a két állítólagos segédrendőr valóban előállítja a nemzeti-szocialistát, valamilyen újabb politikai bűncselekmény miatt kirótt büntetésével kapcsolatban. A kloroformmal elaltatott fogházőr teljes egy órát feküdt eszméletlenül a cella padlóján. Bécsből egyébként rendkívüli bizottságot küldöttek ki az ügyek kivizsgálására, mert az a vélemény,

Ideiglenesen emelheti csak Ausztria hadseregének létszámát

A külpolitikai körök élénken foglalkoztatja Vaugoin osztrák hadügyminiszternek az a kijelentése, hogy a szövetségi hadsereg létszámát felemelik. Paul Boacour francia külügyminiszter ezzel kapcsolatban a következő kijelentéseket tette:

— Még nem történt formális megegyezés a saim-germain-i békeszerződés aláírói között az osztrák haderő létszámának emelésére vonatkozóan. Csupán arról lehet szó, hogy Ausztriának engedélyezett létszám és az osztrák hadsereg valóságos létszáma közötti különbséget ideiglenesen és kivételesen 8—10 ezer főnyi csapattal egészítsék ki, nem pedig arról, hogy az állandó hadsereg mellett minden hat hónapban 8—10 ezer utancot hívjanak be.

A Daily Telegraph kifogásolja Vaugoin nyilatkozatát, amely szerint Ausztriának megengedték volna, hogy állandó hadseregén kívül miliciát is tartson fenn és visszaállítsa az általános hadkötelezettséget. Londoni hivatalos körök utalnak arra, hogy az Ausztriának nyolcezer ember sorozására adott engedély csupán bizonyos időre szól, bizonyos feltételekkel. Az engedélyt csak egy évre adták meg.

Örségé napok (vehr) alakula. harcserüen, elszerelek. N...dezeket az Int...kedéseket a tiroli határok biztonságára léptették életbe.

Párisból jelentik: Daladier miniszterelnök és hadügyminiszter keletfranciaországi szemleutjáról, amelynek során megtekintette az elzász-lotharingiai földalatti erődítményeket, tegnap visszatért Párisba, ahol nagy meglepéssel nyilatkozott a látottakról. Nagy figyelmet kelt Daladier lotharingiai utjának utolsó momentuma, amely a francia-német határon levő drusenelmi hajóhidon játszódott le.

Franciaország miniszterelnöke Németország felé tekint...

Ezen a hajóhidon éppen az elmúlt hetekben került sor súlyos német-francia határinclidensre. Daladier a hajóhid közepére, közvetlenül a német határra ment és itt fényképfelvételt készíttetett magáról. A fényképen Daladier, a háta mögött magasrangu francia katonatisztek és tábornokok seregével, komoly arccal tekint a Rajna tulsó partjára, Németország felé.

A Journal ma reggeli száma kijelenti, okvetlenül értésére kellett adni Németországnak, hogy nem szabad elfeledkeznie a világháboruban szenvedett veresége tanulságáról és arról, hogy ma még nagyobb kockázatot jelentene számára egy erőszakos lépés.

A bünpartoló hőmérő

Irtá: BERNARD LING.

Pitwill Henry a kevés halandó közé tartozott, akik a sorsukkal meg vannak elégedve. A rohamosan fejlődő Seaborn gyógyintézetének első fürdőmestere volt. A keresetéből szép kis házat építtetett és ott élt a feleségével és ötves kisleányával. A betegek szerették és borralalókkal halmozták el, a fürdő igazgatósága pedig félig-meddig a vállalat vezérkarához tartozónak tekintette. Előkelőbb külföldi vendégeket is fogadott és kalauzolt, a mi szintén jövedelmező szórakozás volt.

— Milyen munka elvégzése után a tengerparti sétány között a... egész nap várt és elgondol-

Pitwill Henry... A háború kitörése előtt... köztisztelőzetközi rablóbanda tagja volt. A nyomor... a bünbe s azután a cinkosaitól nem tudott szabadulni. Szerencséje volt a háború kitörése, mert azonnal frontszolgálatra jelentkezett s a háborukatonai kórházban tanulta meg mindazt, ami későbbi fürdőmesterei karrierjének alapja volt.

— Milyen boldogság, — gondolta már ezredszere — hogy ezek a gazok nyomomat vesztették.

Hirtelen egy magas alak árnyéka esett a kezében tartott újságra. Felpillantott. Elhalványult, amint az előtte elhaladó óriás termetű férfi arcát meglátta és ijedtében elejtette az újságot. Az idegen a zöreire feléje fordult és meglepetten kiáltott fel:

— Nini, Jackie! Ilyen szerencséje legyen az embernek. Hát te mit csinálsz itt?

Pitwill felállt és dühösen nézett szembe az idegennel. Ez folytatta:

— Hálátlan vagy Jackie. Nem örülsz a találkozásnak, pedig a karrieredet nekem köszönheted. Nélkülem sohase lettél volna vilkos.

Pitwill kétségbeesetten suttogta:

— Hallgass! Meghallja valaki. Tudod, hogy nem én öltem meg. Én csak az autót vezettem itt

évek óta fürdőmester vagyok. A multamat senki sem sejtí. Hagyj békében!

Az idegen nevetve felelte:

— Velem fogsz jönni, picikém! A pajtások a háboruban mind elesetek. Ujraszervezzük a bandát és remekül fogunk keresni!

— Semmi közöm hozzád! — fakadt ki Pitwill dühösen, de belsőleg remegett, mert tudta, hogy Lardou könyörtelen gonosztevő, aki semmitől nem riad vissza.

— Feledékeny vagy picikém. — felelte Lardou gonosz vigyorral — de ha szílok a rendőrségnek, majd felelevenítek a memóriádat.

— A rendőrségnek? — felelte Pitwill és kevés sikerrel igyekezett gúnyosan nevetni. — Hiszen akkor elsősorban téged fűlelnék le.

— Én jómódu, clermont-ferandi vendégios vagyok — vágott vissza Lardou — s te tudod legjobban, hogy ellenem nincs bizonyíték. A társaim nem élnek. De a te ujjlenyomatod ott van az aktákban. Te mint ijedt ujonc, lehuztad a soffőrkéztüdet, amikor a vég uzsorás holttestét kicipeltek az autóra.

Pitwill lerokkadt a padra. Érezte, hogy tehetetlen Lardou kíméletlen gazságával szemben.

— Az iszapfürdőben is dolgozol? — kérdezte Lardou.

Pitwill a fejével bólintott.

— Helyes, akkor holnap, a fürdés után, megbeszéljük a részleteket. Téged foglak mint fürdőmestert kérteni. — mondta és odanyújtotta Pitwillnek az orvos rendelkezőjét.

Pitwill futólag ránézett a rendelkező levélre. Szakértő szeme felfedezett valamit. Az orvos azt írta, hogy a betegnek semmi esetre sem szabad harmincöt foknál magasabb hőmérsékletű fürdőt vennie. Ebből Pitwill azonnal tudta, hogy Lardou szíve bizonyára nem bír meg erősebb az agyán. Vilámszerűen cikázott át egy gondolat. „Carell esete” erőt vett magán és látszólag beletrördött a sorsába, így felelt:

— Ha ragaszkodsz hozzá, holnap a fürdő után megbeszéljük.

Lardou óriási teste kényelmetlenül fészkelődött a fürdőkádban.

— Borzasztó forró, perzsel. — kiáltotta Pitwillnek, aki egykedvűen felelte:

— Harmincöt fok, ahogy az orvosod rendelkezte. Husz percig kell benn lenned. Hama megcsokod. Egy percre egvedül hagylak, a szükséges lepedőket és pokrócokat hozom. Azonnal itt vagyok és ezzel már kinn is volt a fürdőkabimból.

Lardou kétségbeesetten fészkelődött. Kereste a csengő zsinóriát, melynek a beteg mellett kell függnie, de magasra volt felrakva a csövek közé, hogy nem tudta elérni. Megkísérelte, hogy kimász-szék a kádból, de nem tudott az iszapcsomagolásból kibontakozni. Egyre jobban szédült.

Pitwill pedig nem ment törülközőkért, hanem megállt a kabin ajtaja előtt. Ott állt tíz percig. Azután benyitott a kabinba, amint várt, az bekövetkezett. Lardou az erőlködéstől eltorzult arccal feküdt a kádban. Hozzálépett, a szíve nem vert. Halott volt.

Gyorsan kinyitotta a hideg csapot és harmincnégy fokra hűtötte le a negyvenötön felüli hőmérsékletű vizet. Amikor a hőmérő már harmincnégy fokot jelzett, visszaakasztotta a csengő zsinóriát rendes helyére és kirohant az orvosi rendelőbe:

— Főorvos ur, úgy látom, hogy ez a francia betegünk rosszul lett.

A főorvos bejött, azonnal megállapította hogy Lardou már nem él. Megmérte a víz hőfokát:

— Harmincnégy fok. Sajnos, ilyen eset is fordul elő. Ennyit az én vizsgálatom szerint is lehetett neki adni.

Pitwill megkönnyebbülten sóhajtott fel. Kor munka után hazament, a felesége nagy mel fogadta:

— Ugy örülök, hogy már itt vagy. Ördög... érzésem... Fbéd után elaludtam... Carell... az

Aki... Mussolini középeurópai politikájába

Titulescu római útjától várják a kérdés megoldását — Középeurópa sorsának kulcsa Mussolini kezében — A francia-országi katonai szerződés fontos pontjai

Londonból jelentik: A Daily Telegraph mai száma hosszú cikkben fejtegeti, hogy Középeurópa sorsának kulcsa Mussolini kezében van. A lap szerint

Olaszország Triesztet Ausztria számára hajlandó átengedni, azzal a feltétellel, hogy kereskedelmi flottáját Olaszországban rendelje meg. Ugyanígyan feltételt szabtak állítólag Magyarországnak Fiume átengedése ellenében.

A tervet — angol sajtóvélemény szerint — Daladier francia miniszterelnök is támogatja.

Az angol sajtó úgy értesült, hogy Mussolini tervébe Románia és Csehszlovákia is belekapcsolódik.

Anglia is támogatja a tervet, de csak addig, amíg kölcsönt nem kérnek tőle. A belgrádi lapok ugyanakkor Jugoszlávia bekapcsolódásáról írnak. A kisanant a kérdés megoldásának tekintetében sokat vár Titulescu római látogatásától, annál is inkább, mert a kisanant államok közül Románia az egyetlen, amelynek barátsági szerződése van Olaszországgal.

Az angol sajtó élénken foglalkozik a francia-országi katonai megállapodással és megemlíti, hogy a szerződés nemcsak katonai érdekeket tartalmaz, de olyan problémákat érint, amelyekről eddig csak gazdasági tárgyalások alkalmával beszéltek. Ilyen kérdés például a Szovjet nyugati határának problémája, amellyel kapcsolatban a szerződés úgy szól, hogy a szovjetek a francia-országi katonai szerződés tartamára érdektelenséget jelentenek be ezekben a kérdésekben. Ezek közé tartozik természetesen a besszarábiai kérdés is. A francia-országi katonai megállapodás lényege az, hogy Oroszország érdektelen marad minden olyan fegyvertényvel szemben, amely — és ez a fogalmazás figyelemreméltó — akár délről, akár keletről, akár nyugatról irányulna Franciaország ellen. Franciaország szintén érdektelen marad minden, bármely oldalról Oroszország ellen irányuló fegyveres akcióval szemben, sőt szükség esetén Franciaország vállalja a fegyvertelen közvetítő szerepet.

Külön szakasz szabályozza Franciaország magatartását arra az esetre, ha Oroszország katonai konfliktusba keveredne Japán imperialisztikus követeléseivel.

Érdekes megemlíteni ezzel kapcsolatban, hogy az olasz lapok hangsúlyozzák, hogy a legközelebbi jövőben aláírásra kerül az orosz-országi megnemtámadási szerződés.

Véres uccai kardaffér Budapesten

Nyugalmazott tábornok és százados botránya — Féltékenység volt a véres affér indítóoka

Budapestről jelentik: Ma délben féltizenkettőkor a Jókai-ucca és a Mozsár-ucca sarkán véres kardaffér történt.

Egy nyugalmazott tábornok kardjával fejbévágott egy nyugalmazott századost, aki igen súlyos sérüléseket szenvedett.

Féltizenkét óra tájban kékruhás szöke hölgy haladt a Jókai-uccában. Felhíszereket vásárolt be. Egyszerre csak a hölgy mellé egy tábornok lépett. Csak néhány pillanatra haladtak egymás mellett a kékruhás asszony és a daliás termetű tábornok, amikor egy magas, polgáriruhás férfi lépett a tábornok és a hölgy közé. Elhárító mozdulatot tett, félretolta a tábornokot. A következő pillanatban a járőrök csak annyit láttak, hogy megvillan a tábornok kardjának markolatja és

a kard már ki is repül hüvelyéből, teljes erővel a civil férfi fejére csapódik.

A kard kettévágta a civil kalapját és a magas ur homlokáról már patakozott is a vér. Nagy csödület támadt. Senkisem látta,

hogy ezután mi történt. Visszaütközött-e a véresfejű férfi a tábornokot, vagy sem, volt-e közöttük szóváltás, vagy sem, ezt senkisem tudja.

Zajos uccai jelenetek sora követte egymást. A tábornok visszatért véres kardját hüvelyébe és máris követte az egyik rendőrt, míg a többi rendőr a véresfejű férfit támogatta a kapitányság elé. Közben

a kékruhás hölgy, akiről kiderült, hogy a megsebesített férfi felesége,

siránkozva támogatta súlyosan sebesült férjét. Az igazoltatás eredményeképpen kiderült, hogy aki kardját használta, vitéz Keresztényszigeti Sándor, nyugalmazott tábornok, a megsebesített férfi pedig Kaisler Lajos, 50 éves nyugalmazott százados.

Mialatt a kihallgatások folytak, a rendőrség már értesítette a mentőket, akik kivonultak, hogy a vérző Kaislert első segélyben részesítsék. Kaisler néhány szóban elmondotta, hogy

mi volt az affér előzménye.

Szerinte feleségét már több alkalommal molesztálta a tábornok, aki ma délben is nyomában járt. A kihallgatást nem folytatták tovább. A mentők bekötözték Kaisler sebeit és a Rókusba szállították. A kerületi kapitányság ezután megkezdte vitéz Keresztényszigeti tábornok kihallgatását. Vitéz Keresztényszigeti tábornok és a szemtanúk az állítják, hogy

Kaisler kezdeményezte az inzultust.

Botjával megsebesítette a tábornokot, aki csak ezután használta kardját. Kiderült az is, hogy a nyugalmazott tábornok és a nyugalmazott százados és családjai között már régi ismértség állott fenn.

A családi háttérű uccai botrány rendőrségi része azzal zárult le, hogy mind Kaisler, mind Keresztényszigeti tábornok feljelentést tettek egymás ellen súlyos testisértés miatt. A rendőrség az ügyben megindította az eljárást s kihallgatja a botrány számos szemtanuját.

CORSO-NOZGO! Ma uteljára!

BOLVARY — TOLZ operette

ZWEI HERZEN IM 3/4 TAKT!

GRETLE THEIMER — WILLY FORST
OSCAR KARLWEISS — SZÖKE SZAKALL
WALTER JANSEN

Ma d. u. 3 órakor

Önagya kimenője! operettel
Liane Haid, Hans Brausewetter.
Jegy Lei 8,- plus 2.

Tót nemzeti tanácsot alapított egy volt losonci zsupán

Ellamellenes összeesküvés címén letartóztatták az új tót autonomista akció vezéreit

Losoncra jelentik: A szlovenszkói politikának nagy szenzációja van, amely előreláthatólag nagyobb hullámokat fog verni, mint az annajén Európaszerte feltűnést keltett Luk. Néhány héttel ezelőtt dr. Bazovszky Lajost losonci zsupán, cikksorozatot írt a poz: Ludova Politikába, az ismert szlovák lap cikkek alapján az egész csehszlovák sajtó hiszen pedig a cseh befolyás alatt álló sajtó a legélesebb támadásokat indított Bazovszky ellen. Ebben a hangulatban és érkezett a losonci rendőrség, hogy Bazovszky Lajos

tót nemzeti tanácsot alapított. Losoncról erre Kompis rendőrtanács Pozsonyba utazott, hogy az egyébként losoncon lakó, de most a Rózsahegy melletti Rózházán nyaraló Bazovszkyt rendőri fedélzetén Losoncra vigye. A pozsonyi országos hírkét rendőrtisztviselőt adott a rendőrbiztosnak, Smek Andor tanácsost és dr. Palát

rendőrbiztos s ez a rendőrcsapat lepte meg Bazovszky Lajost fenyőházi villájában. Előbb házkutatást tartottak, majd Bazovszkyt Losoncra kísérték.

Losoncon kedden este kilenc órakor megkezdtek Bazovszky kihallgatását, aki a rendőrség előtt bevallotta, hogy valóban tót nemzeti tanácsot alakított. A szervezési munkát ő maga végezte, társai nincsenek. Ő gépelte azokat a körleveleket, amelyek alapján számos tót vezetőegység

Besztercebányán titkos gyűlést tartott.

A gyűlésen megalakították a tót nemzeti tanácsot, elnökévé pedig Bazovszkyt választották. A tanács tagjainak a névsorát a rendőrség tudja, de nem közli. Az eljárás Bazovszky ellen állam- és alkotmányellenes cselekedetek miatt indult meg. Bazovszkyt egyelőre nem tartóztatták le, hanem csupán lakásán helyezték őrizetbe. Rajta kívül letartóztatták Marhács Márton ipolyberzencei volt vasutast és Németh János zólyomi középiskolai tanárt.

Akar olcsóné

kezni?

Mindenemű építkezésekhez
Cement, kő, téglák, szőlő, stb.
kedvező árakon.

Abel Gyula

Uj. újságíró

Súlyos gondokkal indult az idei tanév

A szülők harca a pénztelenséggel —
»Ma már senkitem rajzol bajuszt Kleopátrának...« — Ujdonságok a

az idei tanév

»tankönyv-börzén« — Válságban a fiu-felsőkereskedelmi iskola

Per fenyegeti Aradvárost — kulturosztyálynak egyik rossz tanácsa miatt

Az új iskolai év premierje a küszöbön áll. Hűvös, aprón szitáló esővel beköszöntött a korai ős és a könyvkereskedések kirakatalban a szórakoztató, kiabáló címtáblájú olvasmányok közé szerényen, szürkén beékeltek magukat a tankönyvek. A napsütéses rövid nyár muló örömei után beköszöntött a komoly munka ideje. Szeptember elseje itt van a nyakunkon és az iskolák kapui sorra nyitnak meg, hogy befogadják a kultura csarnokába igyekvő tanulók százait. Holnap kezdődik a beiratás. Az új tanév kezdetén újult lelkesedés, tanulni-akarás, komoly munkavágy költözik a fiatal lelkekbe, azonban az iskola kapujában ott áll korunk jól ismeri, legyőzhetetlen zsarnoka: a Pénztelenség, amely a válságos idők elkoptatott jellegéje lett.

A szülőknek, gyermekeknek, könyvkereskedőknek s maguk az iskoláknak is súlyos harcot kell vívniuk az új tanév premierjén az ezerfeji szörnyeteggel: a Pénztelenséggel. Kezdődik a beiratás: a szerencsétlen szülő, aki a megélhetés gondolai ellen visel kálvária-háborút, most újabb szürke gondfelleget lát a jövő horizontján. Tandij, könyvek, füzetek és egyéb taneszközök vonulnak fel álmatlan éjszakáin lelki szemei előtt. Mi mindent kell előteremtenie, hogy két gyermek elindulhasson az iskolába? A beiratásnál befizetendő tandij két középiskolás gyermek részére legkevesebb 2000 lej. Azután jönnek a tankönyvek, füzetek s egyéb kellékek. Azután egy öltözet új ruha is kell, egy pár jó cipő, felöltő és egyensapka. Honnan vegye mindezt a pénz: a mai pénztelenségben?

Zálogházba vándorol a télikabát

— Talán zálogba teszem a télikabátomat — mondja a két gimnazista édesapja. — Ebből azonban örülök, ha a tandijrészlet kifutja. Mi minden kell még ezenkívül, amíg két gimnazista eljut az iskoláig. Könyveket, füzeteket, íróeszközöket nem kapnak hitelbe, mert a könyvkereskedő is pénztelenséggel küzd, neki sem adnak semmit hitelbe. Talán eladom az ezüstneműt, ebből is vásárolhatnék egyet-mást... Ugy-e, ez cseppet sem vigasztaló? Mondhatom, a legnagyobb elkéséredéssel nézek a közeledő tanév elé.

A tanulók frontján sem nagy a lelkesedés. Mindenesetre ők vidámabban, az ifjuság optimizmusával nézik a tanév kezdetét. Egyelőre az sem aggasztja őket, hogy a könyvkereskedő nem ad hitelt. Sebaj! Vesznek egy pár használt könyvet. Az idősebbik fiu könyveit nem használja a fiatalabb.

— Mind a ketten eladjuk könyveinket, — mondják — mert tavaly ujakat kaptunk és a jó könyveket magasabb áron lehet értékesíteni. Azután valami megtakarítással veszünk használtabbat. Nem kell félni tőle, mert ma már senki sem rajzol szakállat vagy bajuszt a történelem könyvben Kleopátrának... Vigyázunk a könyveinkre, mert tudjuk, milyen nehéz ujakat előteremteni.

Érdekes furcsaságok merültek fel ebben az esztendőben először a „könyvbörzén“, amiről a két diák híven beszámol. A legérdekesebb a

Megszűnnek a parallel osztályok a fiu-felsőkereskedelmi iskolában

A középiskolák alsó osztályaiban legkevesebb 600 lej kell könyvre s akárhogy is takarékoskodik a diák, négyszáz lejből alig fuxja füzetre és írószerszámokra. Számok, összegek, amelyek súlyos gondot jelentenek a szülőnek s a diák jól tudja azt, hogy milyen emberfeletti erőfeszítésekkel iskoláztatja őt édesapja.

Az iskolák frontján is aggodalommal tekintenek az új tanév elé. Egyre több tanuló marad ki végleg. Hogy ezekkel mi lesz, senki sem tudja. Lesodródniak a tudomány utjáról és az élet dobálja őket... Hová, meddig? Ki tudná ma megmondani?... A vidéki tanulók inváziója elmarad. A környék népe szegény, nem tudnak pénzt előteremteni sem szőlőből, sem gabonából, sem zöldségből... Az iskolák pedig nem hiteleznek, nem hitelezhetnek, mert alig tudják valahogy fenntartani magukat. Az internátusok is egyre nehezebben működnek, mert a tanulók nem tudnak fizetni és adósságot adósságra halmoznak. Ez a helyzet a fiu-felsőkereskedelmi internátusnál, amely már tavaly sem működhetett, mert — *fizetésképtelen lett.*

Az aradi fiu Felsőkereskedelmi helyzete egyébként rendkívül érdekes. Ismeretes, hogy a Felsőkereskedelmi városi iskola volt, mielőtt

berletrendszer. Ennek is a gazdasági krízis az oka, hogy megszűnhetett. Minden esztendőben ugyanis egyre kevesebben iratkoznak be, mint ahányan végeznek. Ez a csökkenő tendencia terelte ki a könyvfölösleget, amit diák nem tud értékesíteni hát — *bérbeadja.* Sok a kínálat s kevés a kereslet, így toltult előtérbe a berletrendszer.

Havonként harminc lejért bérel a diák a könyveit, amit az озsonna-pénzből is elspórolhat.

A másik érdekes válsági tünet a könyvügynök. Élelmesebb diákok közvetítési díj fejében eladják diáktársaik könyveit s így szerzik meg a saját könyveik költségét.

A tankönyv nem üzlet

Hogy mit szól mindehhez a könyvkereskedő? Csak néhány könyvkereskedés tart már tankönyvet Aradon: mindössze négyen vannak. A tankönyv nem üzlet, hiába csökkent minimumra a konkurrencia. Természetesen minden esztendőben kell utánpótlás, de a kultuszminiszterium új könyvek kiadásával is gondoskodik arról, hogy a könyvkereskedők is megéljenek. Hiába a kultura fejlődik, a technika étes lendületet vett. Minden évben újabb találmányokkal gazdagodik a fizika, kémia, hogy a gazdaságtan terén észlelhető változásokról ne is beszéljünk!

az állam átvette volna. A város és az állam között szerződés jött létre az átvételkor. Ebben a szerződésben a város kötelezte magát, hogy továbbra is fedezi a Felsőkereskedelmi iskola dologi kiadásait. A tanárokat az állam fizeti, azonban csak a négy a) osztály részére míg a parallel osztályok tanerőit az iskola saját költségéből kellett, hogy fedezze.

— Ebben az esztendőben végez az utolsó parallel osztály, — mondja informátorunk — jövőre már csak a) osztályok lesznek, ami néhány tanár elhelyezését jelenti, akiket eddig az iskola fizetett. Ezenkívül az iskolaorvosokat és a szolgáló-személyzetet is saját büdzsénkből kellett fedeznünk, ami továbbra is fennáll. Ez mind nagy megterhelést jelent az iskola számára, azonban valahogy tandijpótlékokból mindezt csak kihoztuk.

Most azonban a dologi kiadások is a nyunkba szakadtak, amennyiben a város egyszerűen semmisnek tekintve az államil az iskola átvételkor kötött szerződését — Pópa Constantin kulturatanácsos tanácsára — nem akarja tovább fizetni az iskola dologi kiadásait.

Villanyunkat kikapcsolták, vizet nem kaptunk és egész sereg akadály tornyosul élénk új tanévben a város önkényes intézkedése itt. Fogalmunk sincs, mihez kezdünk, ráan semmiféle alapunk nincs a dologi kiadásfedezésére. A tandijat nem emelhetjük, vnt az állam sem veszi tudomásul dologi kiadásainkat. Az a helyzet állhat elő, hogy azan semmisnek tekintül azt a szerződést, amitáros negigál s így az aradi Felsőkereskedelmi iskola visszakerül a város kezelsébe.

Per a városon

Egyelőre a Felsőkereskedelmi igazgató nem tehet mást, minthogy *beperelet* a) dologi kiadások megtérítéséért. A lejár azért szeptember 1—15-ig zavartalanulnak, a magánvizsgálatok szeptember 4-énnek és a javító-vizsgákat szeptember 12-én bonyolítják le. Felvételi vizsgák osztályba előreláthatólag nem lesznek. ven helyet irányoztak elő és nem sok van rá, hogy — létszámon felüli beíratk lesz. Vidékről nem jönnek, a falu nagyon gyény...

Ez a helyzet Aradon, az 1933-tanév kezdetén... Csányi Piro

Társasutazás Szegedre

a „Szegedi Hét“ alkalmából

Indulás Aradról 1933. szeptember hó 3-án reggel. Erkezés Szegedre a déli órákban. Visszaindulás Szegedről szept. 6-án délután. Visszaérkezés Aradra szept. 6-án este.

Kollektív utlevél, szükséges okmányok:

Allampolgársági másolat, piros igazolvány, férflaknak a ceroul de recrutare igazolványa. Részvételi díj oda és vissza vasuton, III. osztályon, számozott helyekkel, vizum és utlevéllel 850 lej
Saját utlevéllel rendelkezőknek 650 lej

250 személy jelentkezése esetén 200 lej visszafórtünk.

Nagy víziünnepély a Tiszán. Sportünnepségek. Szegedi vásár, stb.

Jelentkezési határidő:

meghosszabbítva 1933. szeptember 1-én, déli 12 óráig.

Jelentkezési hely az ARADI KOZLÖNY és ERDÉLYI HIRLAP kiadóhivatalaiban

Tízezer zsidó vándor Magyarországból az antiszemitizmus miatt

...ből jelentik: Lengyelországba a kerkra mozgalom zsidóellenes határozottabb formát ölt. A zsidók elleni bojkott folyton erősödik. A zsidó gazdasági tevékenység az ország egyes vidékein valóságosan megbénult. A rendőrség nem győzi a folytonos keszenlétet, hogy a zsidó zavarásokat idejében elfojtsa. A fokozódó antiszemitizmus-mozgalommal áll összefüggésben a fokozódó zsidó kivándorlás is. Ez év végéig tízezer zsidó vándorol ki Palesztinába, eddig már hatezeröt ezret, ki- vándorlási engedélyt adtak ki. A kormány elhatározta, hogy Constanta és Jaffa között a Polonia nevű lengyel gőzöst járattja állandóan, hogy az lebonolyithassa a tízezer ember kivándorlását.

Erössük fel olcsón Csehszlovákiát. Csehszlovák ipar központi kiállítása a Prágai Mintavásár.

1933. szeptember 3-10-ig.

Uj nap az előnyös bevásárlásra.

50% kedvezmény a Csehszlovák vasutakon oda és vissza.

50%-os kedvezmény a CFR-en a visszautazásnál.

A bevásárlási forrásokhoz díjmentesen utalgazít a Vásár információs szerve, mely állandóan szolgálatot teljesít.

Díjmentes vizum a vasutakon, valamint a Folyam- és Tengerhajózási Társaságoknál 1933. augusztus 23-tól szeptember 20-ig terjedő időközben.

Mindenemű felvilágosítást és igazolást megad a vásár tiszteletbeli képviselője.

BANCA ANGLO-CEHOSLOVACA SI DE CREDIT DIN PRAGA

Bucuresti fiókja: Calea Victoriei No. 31.

Bizottságot választott Arad magyarsága az aradi színházprobléma megoldására

Barabás Béla dr.: „A magyarság mentsvára ma a templom és a színház.” — Változatos felszólalások az Iparosok Eltérházában lezajlott színházi nagygyűlésen

„Uj színpadot, új szellemet és új életet arunk...”

Figyelemreméltó érdeklődés nyilatkozott meg az aradi Magyar Párt közmívelődési szakosztályának nagygyűlése iránt, melynek emelvényén Barabás Béla dr., az aradi és arad-megyei magyarság vezére, L. Prohászka Elvira, a közmívelődési szakosztály elnöknője és Frúnkel Alfréd pártfőtitkár foglaltak helyet. A nagygyűlés az aradi magyar színház sorsa felett tanácskozott és számos beszéd is hangzott el az ülés folyamán. Barabás Béla dr. egyszerű szavakkal köszöntötte a megjelenteket és kifejtette, hogy személy szerint azért hívta össze ő ezt a nagygyűlést, hogy a politikának még az árnyékát is távolítsa a társadalmi mozgalomtól: a magyar párt keretei között lehetetlenség lett volna ilyen manifesztáció. Köszönetet mondott az aradi sajtónak, amely szeretettel és lelkesedéssel állott eddig az akció mellé és adott segédkezt.

— A magyarság mentsvára ma a templom és a színház — mondotta Barabás Béla dr. — A templomba hívő ajátossággal lép az ember, míg a magyar színház egyre kevesebb bizalmat élvez. Magyar nyelvünk érdekében mindent el kell követnünk, hogy a helyzet megváltozzék, nehogy valamennyien okai legyünk az erdélyi magyar színház pusztulásának.

Barabás Béla dr. szerint az erdélyi magyar színház sorsára.

A színházak súlyos megadóztatása, a külföldi magyar színészek kizárása és a kon-

Letartóztattak egy aradi munkást, akit nyolcszor tettek át a haláron.

Az aradi ügyészségre szerdán beszállították Sajtó Mihály munkást, akit eddig nyolcszor tettek át a haláron, mert nem román állampolgár. A magyar hatóságok azonban nem vették át a munkást, aki visszakérült Aradra.

Sajtó Mihályt még hónapokkal ezelőtt okirat-hamisítás miatt tartóztatta le az aradi rendőrség és bűnügyi vizsgálat indult meg a munkás ellen, akit rövidesen szabadlábra helyeztek. Az aradi törvényszék kitűzte Sajtó Mihály ellen a bűnügyi főpergályt, amelyen a vádlott nem jelent meg. Sajtó többszöri idézésre sem reagált, az ügyészség elrendelte letartóztatását.

Az aradi rendőrség a napokban elfogta a vádlottat, akit szerdán reggel az aradi ügyészségre vittek. Az aradi törvényszék — miután a magyar illetőségű munkásnak nincsen állandó lakcíme — elrendelte előzetes letartóztatását. A bíróság intézkedés történt, hogy Sajtó Mihály okmányait bűnügyét már csütörtökön délelőtt elvegyék.

cessiók kiadása körüllyzetten kell mielőbb váltani.

Szükséges, hogy egy roszban csakis egy színházgató működhesse és ahol már van egy, oda ne mehessen enyásik is.

E problémák kedvezőtlenítésére meg kell keresni az Ország Magyar Pártot, hogy intervenciók sorával kövessenek el minden elkövethető erdélyi magyar színházak ében.

Az aradi színházbarmondotta — egy társulat sem boldogulhíd, míg rökélete- sen rendbe nem hozzáknyer küldöttség a hatóságok vezetőihez, ugyarpárt városi tanácsstagok mindent el követhet a színház rendbehozatala és tatása érdekében. A közönség meghódításpedig egy bizottságot kell alakítani, hórjon a színházba.

Az elnöki expozé: öleg Parecz Béla dr. volt az első felszólal nagy tájékozottsággal sorolta fel mind az akadályokat, amelyek országos viszéan akadályozzák az erdélyi magyar színház életét. A látványossági adók leszállít külföldi magyar színészek játékengedély problémáit és a nagyközönség megszénekedés módzatait ezen az ülésen nem hatják el, de ez a nagygyűlés felhívhatóság közvéleményét az erdélyi magyarság sorsára. A magyar színház életét urathatják le, de tisztán felbuzdulással megoldani sem lehet a kérdést.

Mészáros Béla szöndületteljes felszólalásban fejtegette, az emberben élő ősi ösztönt nem ölhetniféle sikertelen vállalkozás. Szatmárványán, Máramarosszigén virágzgyvar színjátszás és súlyos okai vannak hogy nincs ez így mindenütt. Csehszlovák és magyarországi példákra hivatkozva sikerült jó előadásokkal és olcsó hal meggyerni a közönséget.

Aradon is csupán új színházgató kell, aki havgalább kétszer váltja meg jegyét és megoldották a színházi társulatának problé-

Prohászka Lajos vezetés összeütkeztést lát a srdésében. Maga a színházgató belsít él, a társadalom gazdasági válságjelenségét itt helyi okok súlyosbbitatalos kulturpolitika külön irányzat. Egyetlenegy színházra van csup Erdélyben, — mondotta, — de az is legyen. Emel-

lett pártolni kell a vidéki műkedvelő-társulatokat. Hangsúlyozta, hogy a színházgató kezé- ből ki kell venni a program összeállítás jogát: irányítsa azt itt Aradon a város magyar társadalmá.

Felhő Ervin színész az erdélyi magyar színészek nevében emelt szót és frappáns szavakkal mutatott rá, hogy az erdélyi magyar színészek nem lehet semmiféle numerus clausus áldozatánál dobní. Viszont ez lesz eredménye annak, ha csak egyetlen egy színház fenntartásáról beszélnek.

Barabás elnök itt egy öttagú jelölő-bizottság kiküldését javasolta Nagy Sándor dr. elnökle mellett, amelynek azt tette feladatává, hogy

egy 23 tagú társadalmi bizottság összeállítás útján tegyék lehetővé az aradi magyar színházprobléma tüzetes tárgyalását egy későbbi időpontban,

amidőn is ez a 23 tagú bizottság esetleg még kiegészítheti magát. A jelölő-bizottság tagjaivá dr. Prohászka Lászlót, Reinhart Gyulát, Wittauschek Lajosné és Papot kérték további felszólalások során Pap Andor Rácz Imre gyárigazgató beszéltek. Rácz általános figyelem közepette a követke mondotta:

— A kulturember dromvilága a színház. Uj emberre, új színpadra és új akció van szükség. Arról van szó, hogy álljon elő az, aki utat ad. Nem kell díszes kulissza: a Minnesängerek évszázadokon át vándoroltak és megőrizték az igazi művészetet. Tehát új élet kell, új igazgató, új szellem és új színészet!

Utána Fekete Tivadar író rezümálta az elhangzottakat. Elsősorban is az aradi színházról kellett volna beszélni eddig. A színháznál bizalmi válság van — mondotta többek között — a kérdés steril műtőasztalt kíván, hogy a mentő-operáció sikerülhessen.

A nagygyűlés ezután a jelölőbizottság javaslatára megalakította a huszonhárom tagú bizottságot, melynek tagjaivá özvegy Wittauschek Lajosné, L. Prohászka Elvirát, özvegy Grosz Józsefnét, Dan Oszkárné, dr. Széll Lajosné, Takács Miklósnét, báró Andrányi Lajosné, dr. Prohászka Lászlót, Reinhart Gyulát, dr. Nagy Sándort, Pap Andort, Blaskovits Istvánt, Zima Tibort, Stauber Istvánt, Major Bélát, dr. Vörös Lászlót, dr. Révész Mórt, Lantos Miksát, dr. Parecz Bélát, dr. Velcsó Gézát, Justh Jánost, Tenner Lászlót és Erdős Györgyöt választották meg.

A nagygyűlés egyhangú választása után Barabás Béla dr. köszönetet mondott az elhangzott felszólalásokért és annak a reményének adott kifejezést, hogy a bizottság munkáját, — amelyet még ezen a héten megkezd, — siker fogja koronázni.

CENTRAL-MOZGO: Premier. NAGANA. (Az álomkór.) Titokzatos dráma az őserdőben. Izgalmas cselekmény frappáns, lebilincselő felvételek. Főszerepekben: TALA BIRELL, MELVYN DOUGLAS és a jandán MIKI MORITA.

SELECT-MOZGO: AZ ELFELEJTETT EMBER. Főszerepekben: CILVE BROOK és CLAUDETTE COLBERT. Helyárak: 5, 8 és 13 lei.

TIREK

Négyszáz éves — a kocsi

A kezdet kezdetén volt pedig a „biga“, a két-kerekes járómű, amelyen királyok és hősök üldöztek az ellenséget és a vadat. Azután jött egymás után a szekér, a kisszekér, a taliga, amelyet László szekerének is nevezének, a két rud között egy ló által vont „ajonás“ szekér, azután a szialkon hín-tázó „híntő-szekér“, amely az Anjou-korban tűnt fel. A Hunyadi János korabeli Ehrenfeld-kodex, a legrégebbi, a besztercei szöszedet sem ismer még a közlekedési járművekre más szavakat.

A „kocsi“ szó 1533-ban, tehát négyszáz évvel ezelőtt szerepel először a Murnélus-féle szójegyzékben. Az ebből a korból származó számadási könyvekben, azután már gyakran fordulnak elő a „de koch“, a „kochy“, „curribus kochy“, „kotsiwagen“, „gotsi“ és a „gotschiwagen“ elnevezések. Ezek a szavak igazolják azt a most már minden kétséget kizáró tény, hogy a kocsit Kocs községen gyártották először, ettől kapta nevét, mint ahogy a magas „Landauer“ Landau osztrák községtől.

Hunyadi Mátyás — mint Bonfini említi — szeretett kocsin utazni és Heltai Gáspár „Magyar krónikájában“ is megírja, hogy Mátyás király „kekrés napig néhány száz mérföldig is elment“. Egy más helyen pedig szó van arról, hogy a király egy nap „százezer lépésnyi utat is megtett“, ami megfelel hetvenöt kilométernek.

A kocsi használata annyira általános és kedvelt lett, hogy a nemességből sokan még a hadjáratba sem mentek lóháton vagy gyalog, hanem kocsin.

A kocsi kényelmesebb lévén, mint a lóháton való utazás, mint személyszállító alkalmatosság is divatba jött. Hogy azonban nemcsak abban a korban, de még későbbben is, mit jelentett ez a szó: „utazás“, több feljegyzés élénken mutatja.

Ismeretes volt abban a korban az „utazók imája“, amelyet utrakelés előtt elsóhajtottak és a mely így hangzott:

„En uram, Istenem, te látod, hogy nem dicsőségvágy, utazási kedv, kaland, szórakozás miatt kelek utra, hanem kényszerűségből. Bár végrendelet csináltam, légy könyörületes, engedd meg, hogy lelkemet ki ne rázzam, hogy fei ne forduljunk, árokba ne essünk, rablók, haramiák agyon ne verjenek...“

— **IDŐPROGNÓZIS.** Egyelőre keleti és déli légáramlás várható, változó felhőzettel, a déli részekben esetleg kisebb esők, a hőmérséklet kevésbé emelkedik.

NAGANA ma a CENTRAL-ban

— **ÖSSZEHÍVTÁK A NÉPSZÖVETSÉG ŐSZI ÜLÉSSZAKÁT.** Genéből jelentik: A Népszövetség főtákarása szeptember huszoneketedikére összehívta a Népszövetség 77-ik rendes őszi közgyűlését, amelyen a norvég kormány delegátusa elnököl majd.

— **Megkötötték a román—lengyel kereskedelmi szerződést.** Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt megkötötték a román—lengyel kereskedelmi szerződést, amelynek értelmében szabályozták a két ország közötti kontingentált árucserét. A szerződést román részről Tilea államtitkár, a lengyel kormány részéről pedig Arbitest lengyel követ írta alá.

— **Véget ért a magyarországi újságírók romániai tanulmányútja.** Bucurestiből jelentik: A magyarországi újságírók kiránduló csoportja ma megjelent Bucurestiben az Ismeretlen Hős emlékműve előtt, ahol koszorút helyezett el. Az újságírók ezután Savel Radulescu külügyi államtitkárnál jelentek meg kihallgatáson, délután a magyar követség teát adott tiszteletükre, este pedig a miniszterelnökségen sajtófogadáson jelentek meg. Az újságírók holnap Sinaiába utaznak, majd pedig Erdélyen át Magyarországra térnek vissza.

— **Feloszlatták a bécsi diákszövetséget.** Bécsből jelentik: A szövetségi kormány, a főiskolai zavargások elkerülése végett feloszlatta a főiskolai diákok nemzeti szövetségét. A beiktató végzés azt hangoztatja, hogy a feloszlatast azért kellett elrendelni, mert az osztrák nemzeti diákszövetség a német birodalmi diákszövetség tagja. Az egyetem dékánjának intézkedésére nagyobb rendőrkielvonás volt be az egyetem épületeibe, ahol állandó őrséget rendszeresítettek.

S. Winkler T. megnyitja kozmetikai szalonját

— **Megbetegedett Budapest Gyula, a Lomási r.-t. ny. vezér** Stern Gyula, a Lomási Erdőparagalmazott vezérigazgatója, Budapestben megbetegedett. A vezérigazgató néhány nappal ezelőtt Karlsbadba utazott, ahol évenként többhetes kúrát tart. Karlsbadi tartózkodása után Stern Gyula feleségével együtt Budapestre utazott és a Hungária-szállóban szállt meg. A napokban Stern Gyula eperohamot kapott, nyomban orvost hívtak, akinek tanácsára a nagybeteg vezérigazgatót beszállították a Fasz-szanatóriumba, további kezelés céljából. Itt kezelés alá vették s családja a mai napon olyan értesítést kapott, hogy a nyugalmazott vezérigazgató állapotában lényeges javulás állott be.

HA TEJRE SZÜKSÉGVAN, azt szerezz be a „Szin-házi falatozó“-ban, ahol minden nap: reggel és este 8 órakor friss uradalmi tej kapható. — Ugyantén Joghurt, aludtő, lapte batut. — Jóbe hűtött dinnye. 2881 Tulajdonos: LOVAL színház hátsó bejáratával szemben.

— **Három ember elégett a felrobbanó petrolleumban.** Londonból jelentik: A mexikói Las Pillasban az Eagle Oil angol kőolajérdekeltség egyik csővezetékére felrobbant. Három ember elevenen elégett. Az anyagiárt tizezer fontra becsülik.

Eredeti Remandt — husz frankért

Párisból jelek: A Paris Midi jelentése szerint Párisnak aignancourt-kapu mellett fekvő ószerpiacán a Carpe képkereskedő eredeti Remandt-képre bukkant és husz frankért sült azt megvásárolnia. A kép a Kassel munában levő „A korcsolyázók csatornája“ c. nbrandt-kép első vázlatá.

— **Tragikusnyilkosságok Magyarországon.** Budapest jelentik: Tegnap reggel a Szegedről érkegyorsvonal mozdonyának alvázán emberionyarészeket találtak. Mára kiderült, hogy Csábi Lajos félegyházi földműves felével együtt elhatározta, hogy öngyilkos és a házaspár a sinekre feküdt, ahol elak. A vonat az embert ledobta a sinekré asszonyt pedig halálra gázolta. — A Rehegyen az erdőben egy félszemű férfi felakasztott holttestére bukkantak. A test ruhájának egyik zsebében bucsuleveláltak, amelyben a következőket írja: mester vagyok, ne kutatásák a nevemet fontos. Nem érdemes élni...

NAGNA ma ENTRAL-ban

— **Háború a Távolkeleten.** Londonból je A Reuter-ügynökség tokiói jelentését. Japánban nagy az aggodalom a Szovjet-szibériai csapatösszevonásai miatt. sz hadsereg számarányára elég annyit iteni, hogy ez a japán haderőnek több fele és csupán a szovjetrepülőgépek meghaladja a háromszázat. Tokióban az, hogy ez a nagy csapatösszevonás óvatosságból történik, de azért figyelik a Szovjet és Mandzsukuo egy való viszonyának fejleméreyeit.

— **Elhízéknél a természetes „Ferenc Józsefvizkura“ hatalmasan előmozdítja a hst, a testet könnyeddé teszi s tiszta fejedt alvást teremt. Az orvosi szakirodalom, hogy a Ferenc József viz a máj és a é irányuló vértóvadásoknál, valamint arás prostatabajoknál is áldásos hatást f**

— **Azorsjáték mai húzásának eredményestiből jelentik:** Az osztálysorsjátékán a következő nagyobb nyert huzták ki: Százhuszezer lejt n36 számú sorsjegy; negyvenezer le8 számú sorsjegy; huszezer lejt a a 25963, míg tizenötezer lejt a kövrsjegyek: 33285, 62216, 17462, 15530611, 61428, 74314, 11036 és a 1503számokért nem vállalunk felelősségokat telefonon kaptuk.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 7
Fodrászata, Str. Er.
Deák Ferenc-u.) 15
er elsőén uira
szerü vezetése mellett. — Arcápo. ki-
féle aropakkoissó nappali és estéli
bérletrendszer. 3047

francia köztársaság elnök 100 frankot a biciklistának, aki öt elégázolta. Emlékeztet, hogy Lebrun elnököt a közelmúltban elégázta a biciklista, amikor a Metz melletti szülőfalujában tartózkodott. A baleset letti a biciklista levelet intézett a köztársaság elnökhöz, hogy bocsnatot kérjen. Az elnök most levélben válaszolt és 100 frankot küldött a kerekpárosnak, hogy ebből javíttassa meg kerékpárját, amely annakidején megsérült.

— **A híres Golconda-gyémántot ötvenezer fontért árverezik Londonban.** Londonból jelentik: A világhírű Golconda-gyémántot, amelyet József főherceg a közelmúltban adott el, új tulajdonosa most Londonba hozta, ahol 50.000 fontos kikiáltási árral el akarja árverezni. A gyönyörű drágakő, amely Indiából származik, 76 karátos.

— **Kínai vörös hadsereg offenzívája.** Londonból jelentik: Fuceu felé nagy kínai vöröshadsereg közeledik. A helyzetet igen komolynak tartják. Tegnap a japán tengerészetiügyi minisztérium az Isuzu cirkálóit és két torpedórombolót küldött a helyszínére. Az Egyesült-Államok ázsiai flottájának egyik torpedórombolója szintén utban van Fuceu felé. Az angol admirális a Wihart torpedórombolót indította utnak Hongkongból.

— **GERŐ dentist kizárólag nemesféműből és csak elsőrangú anyagból vállal mindentéle fogmunkát olcsó díjazásért.** Str. Consistoriului (v. Batthyány-ucca) 11. 2863

— **A mozdonyvezető kidobta a fütőt a robogó vonatból.** Darmstadtból jelentik: Tegnap este Breckner Mihály mozdonyfűtő Kelsterbach és Rannheim között, eddig ismeretlen okból kiesett a mozdonyból. A mozdonyvezető értesítette a legközelebbi állomásfőnökséget, amely kiküldte közegét, Breckner azonban mire kórházba értek vele, meghalt. A mozdonyvezető nem tudott elfogadható magyarázatot adni Breckner kieséséről, úgy, hogy a rendőrség kutatni kezdett és megállapította, hogy haragban volt fütőjével. Hissenauer mozdonyvezetőt erre őrizetbe vették, mert nem tartják kizártnak, hogy a szerencsétlenséget összeveszés előzte meg és a mozdonyvezető a fütőt kidobta.

Hire ment a magyar napnak megyénkbe, A vidékről csoportonként jönnek be, Magyar pruszlik lesz a lányok derekán, Árvalányhaj a legények kalapján.

NAGANA ma a CENTRAL-ban

— **Tizenhét aradi ipari szindikátus küldöttsége a hatóságoknál a kontárok ellen.** Szeptember 1-én, pénteken, népes küldöttség keresi fel Reinhart Gyula vezetése alatt Aradváros és a vármegye vezetőit, a Kereskedelmi és Iparkamarát és a pénzügyigazgatóságot, hogy meghívja a fenti hivataloknak vezetőségét, valamint az említett intézmények elnökségeit arra a nagyszabású tiltakozó gyűlésre, amelyet vasárnap tartanak meg az aradi ipari szindikátusok az Iparos Otthonban. A gyűlésen a legerélyesebben foglalnak állást az összes iparágakban működő kontárok, a közterhek alól kibujó, iparigazolvány nélkül dolgozó zuiparosok ellen, akik a súlyos adókat fizető, szakképzett iparosoktól elveszik a kenyert. Ezek a kontárok nemcsak az államot és a városokat károsítják meg az általuk megadott adókat nem fizetnek, hanem a megrendelés, is, mert szakképzettségük hiányában, hasznovalhatatlan munkát végeznek. A tiltakozó gyűlésen az összes szakmák küldöttségei természetesen vesznek részt és ajánlatos is, hogy nagyobb számmal jelenjenek meg az iparosok, mert csak erős demonstrációval lehet mélynyrt elérni a kontárok ellen.

A kultuszminisztérium betiltotta a külföldi színészek szerződését

Kolozsvárról jelentik: Hétfőn délután távirat érkezett a kolozsvári színészszindikátushoz, amely határozott utasításokat tartalmaz a jövő évi színházi szezonra. A miniszteri rendelet a meghatározottabban utasítja a színészszindikátust, hogy figyelmeztesse a színházvezetőket.

ne is kíséreljék meg külföldi állampolgár színészek szerződését.

A minisztérium azza indokolja rendelkezését, hogy amíg az erdélyi színészek szerződés nélkül vannak, addig egyetlen külföldi állampolgárt sem szabad leszerződnie.

A minisztérium kategorikusan leszögezi, hogy

minden olyan kérvényt, ami ellentétben áll a rendelettel, minden további tárgyalás nélkül visszautasít.

Sokkal nagyobb katasztrófával fenyeget, hogy azok a román állampolgár színészek, akik eddig az erdélyi színészet elitjét képviselték, igyekeznek Magyarországon és a többi utódállamokban elhelyezkedést szerezni.

Tömegével jelentették be a szindikátusnak a legjobb erdélyi színészek, hogy a jövő évre elszerződnek Romániából, mert itt nem látják biztosítva megélhetésüket.

Alpár Gitta

legjobb filmje:

Szivek királynője.

— A lasi metropolita az antiszemita propaganda ellen. Bucurestiből jelentik: Moldvában egyre erősödő antiszemita propagandára való tekintettel Pimen moldvai metropolita köriratot küldött szét az összes lelkeseknek, melyben súlyos büntetéssel fenyegeti meg mindazon papokat, akik antiszemita négyületeken vesznek részt. A metropolita a szélsőséges áramlatok veszedelmére való tekintettel, ezt a kérdést az ősszel összeülő papi szinódus napirendjére tűzte ki. Az állami közegek is felhívták a kormány figyelmét a lasi környéken dúló féktelen antiszemita propagandára és az ezzel járó károsításokra.

— Félmillió sikkasztást lepleztek le a konstanciai pályaudvaron. Konstancából jelentik: Jelentették, hogy a konstanciai pályaudvaron naponta elelőtt másfél millió lejes sikkasztást fejeztek fel. A vizsgálat során újabb pénzkezelési rendellenességeket találtak a teherfu-pénztárnál, amelynek összege meghaladja az 500 ezer lejt. Mitan Miklós állomásfőnök helyettes lakásán tartott házkutatás során több kompromittáló adatra bukkantak, amelyekből kiderült, hogy ő is részese a visszaéléseknek. A helyettes állomásfőnököt letartóztatták.

— Szívbetegnek és éreimeszesedésben szenvedőknek a természetes „Ferenc József” keserűviz használata könnyű és pontos bélműködést biztosít.

— Anny Ondra balesete Különös baleset érte Anny Ondrát, a kitünő filmprimadonnát, aki új filmjének a Szoknyás regimennek bemutatón minden nagyobb külföldi városban személyesen is megjelenik. Anny Ondra filmje salzburgi premierjén annyiszor volt kénytelen a függöny előtt megjeleni, hogy a hosszú ünneplés miatt lekéste a vonatot, pedig másnap már új filmje felvételein kellett pontosan megjeleni. Ezért azután autón a repülőterre sietett, ahol a még haladó autóból kiugrott, hogy az induló repülőgéphez siessen. Az ugást azonban elvettette és végigzuhan a földön. Szerencsére csak a karján szenvedett nem tulságosan komoly sérüléseket. A repülő-utból nem lett semmi — autón folytatta útját. Új filmje felvételei néhány napra természetesen szünetelnek, amíg a szimpatikus primadonna meg nem gyógyul teljesen.

— Több embert megölt a gránát egy norvég cirkálón. Oslóból jelentik: Jumfruland norvég sziget partvidékén, flottagyakorlatok közben, végtelen kimenetelű szerencsétlenség történt. A Torkeskjöld norvég cirkáló fedélzetén lögyakorlatok közben felrobbant egy gránát s a repülő szilánkok több embert megölték, vagy súlyosan megsebesítettek. Egy hadnagy és két matróz a helyszínen meghalt, három matróz pedig oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy mindhárman a halállal vívódnak. Hat matróz könnyebb sebesüléseket szenvedett.

— Reklámból élnek és szórakoznak a brüsszelieliek. Brüsszelből jelentik: A súlyos gazdasági válság ellen a legköltségesebb reklámokkal igyekeznek küzdeni a brüsszeli cégek. A hatalmas reklámverseny lényege: minél több ajándékot adni a vevőknek. Egy nagy brüsszeli rádió-cég minden vevőnek, aki egy bizonyos drága rádiókészüléket megvásárol, utalványt ad egy kétnapos ingyenes londoni kirándulásra. Egy autógyáros minden vevőjét drága frigidaira készülékekkel ajándékozza meg. Az egyik nagy brüsszeli kávéház egy este ingyen-napot rendezett: mindenki ingyen kapott egy szelet fagyaltot. A villamosársaság 20 százalékos engedményt ad annak, aki előre megvesz 20 darab jegyet. A mézszárosok minden egy kilós vásárlásnál egy nagy darab must adnak ráadásul. A brüsszelieliek ilyen körülmények között jól és olcsón élnek reklám-cikkekből.

— Borzalmas vasúti szerencsétlenség Amerikában. New-Yorkból jelentik: Új-Mexikóból jelentik, hogy Tucumari mellett nagy vasúti szerencsétlenség történt. Egy gyorsvonat át akart haladni egy hídon, amelyet nemrég javítottak ki, a folyóba zuhant. Azok a kocsi, amelyek a folyó közepébe zuhantak, víz alá kerültek és majdnem az összes utasok meghaltak. Az első jelentések tizenkét halott-ról számoltak be. Későbbi jelentések 32 halott-ról és 62 súlyos sebesültről szólnak.

— Drága oltárképeket loptak Bajmóc várából. Budapestről jelentik: Az éjszaka a csehszlovák hatóságok rádiogram útján jelentették a budapesti főkapitányságnak, hogy Bajmóc várában, amely tudvalevően néhai gróf Pálffy János múkincsekkel teli kastélya, ismeretlen tettesek két-három millió csehkorona értékű oltárképeket loptak el. A rádiogram közli az oltárképek pontos leírását.

Carl Froelich

rendezője:

Szivek királynője.

— Háromszáz álmokóros St. Louisban. New-yorkból jelentik: St. Louis városában még mindig szedi áldozatait az álmokór. Eddig összesen már 41 haláleset történt. A st. louis-i kórházakban 300 álmokóros beteget ápolnak.

— Az apagyilkos leány súlyos vádjá. Párisból jelentik: Az apagyilkos Violette Rozziere azt vallja a rendőrségen, hogy apját azért akarta meggyilkolni, mert hat esztendőskora óta kényszerítette, hogy vele fertőző viszonyt folytasson. Az anyját sajnálta, ezért adott neki kevesebb mérget s most örül, hogy anyja éle ben maradt. Az anya viszont a kórházi ágyon a legerélyesebben utasítja vissza leányának apja elleni vádjait.

— Az aradi Gutenberg-dalkör vezetősége értesítiműködő tagjait, hogy ma, csütörtökön este dalórát tart a Gutenberg-Otthonban.

**Bicklijén száguld Fränkel főtákar,
Vasárnap a zöld ligetben ő díktál.
Széppé varázsolja a magyar napot,
Emeljük le előtte a kalapot.**

A Goldschmidt-bank verspályázatai

Csak egy, amire kérem

S ne felejtse el.

Ha sorsjegyet akar venni.

Goldschmidtöt keresse fel.

(Károly P.)

Főnyeremény csak akkor lesz.

Ha sorsjegyet Goldschmidt-től vesz.

(Salgó S.)

* **UBANIA** HANGS
MOZGÓSZÍNHÁZ
TERMÉSZETES HÜVÖS TÁRMA

MA, csütörtökön 5. ¼ 8 és ¼ 10 órakor:

HANS MAY

zenéje

E. W. EMO

rendezője

bájos filmoperett, pikáns tartalommal. — Eggerl Mártha — Max Hansen — Leo Slezák — Paul Morgan

D. u. 3 órakor 6 és 10 lejese helyárakkal utolsó előadása a Magyar rapszódia filmszenzációnak

Helyárak 3 órakor: 6 és 10 lej, 6 órától: 8, 10 és 15 lej.

Jegyelővétel este 9 óráig: Menczer dohány-tőzsdé, Str. Alexandri (Salacz-u.) sarok.

— Dr. Serban György kórház főorvos, bőrgyógyász-specialista hazaérkezett és a szokott időben magánbetegeinek újra rendel. Str. Cosbuc, v. Wesselényi-ucca 5. szám alatti rendelőjében.

— Robbanás egy angliai villanytelepen. Londonból jelentik: Battersos villanytelepén óriási aranyu robbanás történt. Egy ember teljesen szénné égett, harmincan megsebesültek, akik közül kettőnek az állapota súlyos. A villanytelep épületében nem történt nagy kár, úgy, hogy Battersos villanyvilágítását nem fenyegeti veszély.

— Tüntetés a Szovjet ukrainai terrorja ellen. Csernovichból jelentik: Az ukrán nacionalisták ma tüntetést rendeztek, amelyen a Szovjet ukrainai terrorja ellen tiltakoztak. A tüntetés elfajult, a tiltakozó ukránok közé idegen elemek is vegyültek és verekedést provokáltak. A verekedőket a rendőrség választotta szét, többet közülök előállítottak.

— Áldott állapotban levő nők és líju anyák a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által rendes gyomor- és bélműködést érnek el.

— Az aradi első kerületi rendőrség felhívja az 1913, 1914 és 1915-ben született ifjakat, hogy az előzetes katonai lajstromban való nyilvántartásuk végett jelentkezzenek a kerületi rendőrség hivatalában. (Központi rendőrség épülete, kapu alatt balra, 53. számú ajtó.)

— Megkezdődtek az aradi Deutscher Kulturverein ovodába a beiratkozások. A beiratkozások egészen szeptember harmadikáig tartanak a Str. Unirei 9. szám alatt. A beirafási díj 25 lej, tandíj 100 és 300 lej között váltakozik.

— A róm. kath. elemi iskola igazgatója az érdekelte szülőkkel, hogy a beiratkozások szeptember 1-én kezdődnek és 10-én fejeződnek be. Az I. osztályba lépők születési-anyakönyvkirovatot, a tanulók régi kontingenséből valók évvégi bizonyítványukat hozzák. Felvesszünk nem róm. kath. vallásu más keresztény, magyar tanulókat is. Tandíj nincs. Beirafási díj: 300 lej, melyet az Egyházközség előjárásága indokolt esetekben mérsékel, avagy a részletekben fizetést lehetővé teszi. Beiratkozás az iskola irodájában délelőtt 9—12.ig. (Kálvin János-ucca 22., földszint.)

Otto Stransky

zenéje:

Szivek királynője.

— Az aradi Magántisztviselők Egyesülete felhívja tagjai figyelmét, hogy a paulisi weekendház bérlete szeptember hó közepén lejár, miért is felkérjük mindazokat, akik azt üdülés céljából még fel akariák keresni, sziveskedjenek ebbeli szándékukat az egyesület irodájában: Str. Romanului (volt Zrinyi-ucca) 6. szám alatt bejelenteni.

— Rendőri hírek Vizeleti Paula negyvenegy esztendőskor cigányasszonyt tetten érték, amidőn a szabadság-téri piacon kilopta Csomag Áron 500 lejt tartalmazó pénztárcáját. — Serban Somota Zoltán uccai lakos feljelentést tett a rendőrségen. Cherecheran Fülöp piaci biztos ellen, aki másállapotban levő feleségét állítólag súlyosan bántalmazta volna. — Caba Vazul Flórián-uccai lakásába ismeretlen tettes behatolt és onnan háromezeröttszáz lej értékben ruhaneműket loptott el. — Nagy József feljelentést tett a rendőrségen, hogy 3065 számú kerékpárját ismeretlen reites ellopta. — Karel János vízvezeték-szerelő Suciu Viorel Bul. Reg. Ferdinand tizennégyes számú lakásán leszerelési munkát végzett. A leszerelt tárgyakat ma akarta üzletébe szállítani, de azok onnan eltűntek. A rendőrség az ügyekben bevezette a vizsgálatot.

— Mindig ápolj külső: ez vagy minden hölgynek — s mindenké előtt a szép nő, mert ez a legfontosabb. Éppen ezért a „Feketefejű” száraz Shampoo, a viznélküli gyorshajmosó, ápoló nő részére nélkülözhetetlen toalettcikk.

PILISINÉ

kozmetikai szalonja

Verbos-ház, Minorita templommal szemben.

A le modernebb eszközökkel dolgozik

Megőrzi fiatalágát és szépségét.

A szépítő eljárások egész légiója áll ott a látogatók rendelkezésére

1. Szepők eltüntetése.
2. Szemölcs irtás.
3. Archámlasztás.
4. Arovibrációk.
5. Pattanások eltüntetése.
6. Vörös bőr megszépítése.
7. Száraz, zsiros, szintelen bőr megszépítése.
8. Különböző arpakkolások.
9. Kikészítés uccára és estélyekre.

Tanácsadás díjtalanul bármilyen kozmetikai kérdésben. — **Tanítványok az arcápolás minden ágában úgy gyakorlatilag, mint elméletileg teljes kiképzést nyernek.** — Olcsó havi fizetéses bérlérendszer.

Külön tisztviselő árak!

Egy híres csodaorvos tragikus halála

Erdekes intimítások dr. Guhr Mihályról. — Akinél két aradi urileány ment férjhez. — Orvosi diplomát szerzett huszonkét éves korában. — A csók és a tudomány...

A szomorúság ködös fátyola borult a Tátrára. Váratlanul és tragikus körülmények között 61 éves korában meghalt Guhr Mihály dr. Európa egyik leghíresebb csodaorvosa, aki utórra munkát végzett a Basedovnak, a legújabb kor kinzó betegségének leküzdésére. A legkiválóbb egyetemi tanárok hozzáküldték e betegségben szenvedőket és Aradról, valamint egész Erdélyből sokezer állandó paciense volt, akik most könnyes szemmel gyászolják a jólelkű, puritán tudóst, a magas hegyek szülöttjét, az égbenyuló nagyszalóki és gerlachfalvi csucsk fāradhatatlan rajongóját. Csaknem érthetetlen: hogyan ünnegett el ilyen gyorsan az élők sorából az a kisportolt, szenvedélyektől mentes, izmos férfi?! Orvosok és laikusok mindig egyaránt ismételték, amikor a hegy-csucskokon zerge módjára függén járt-kelt:

— Ez az ember biztosan megéri a száz évet.

De, sajnos, nem így történt. Guhr Mihály itt hagyta összes pácienseit, akikkel 39 éven át a legnagyobb szeretettel foglalkozott. Ugyanis már 22 éves korában kapta meg az orvosi diplomát. Többször bejárta Amerikát és a világ többi tudományos centrumait, harminc év óta egyetlen nemzetközi orvoskongresszusról sem hiányzott és azokon mindig szakelőadásokkal szerepelt. Folyton újabb felfedezéseket produkált a modern gyógyászat terén. Emellett évről-évre internacionális sportversenyeket rendezett a Tátrában, mint az ottani turistaszövetségek elnöke. Vezérgondolata volt a természetes gyógyászat: a magaslati levegővel, a villamosítással és a diétikus táplálkozással való kezelés, amelyet csak kevés gyógyszerrel egészített ki. Ő maga is eszerint élt, minden reggel hat-hét óra között kelt fel, *télen-nyáron ruha nélkül tornászott a szabadban*, a dermesztő hidegben... esőben-hóban állandóan fődolgozó, vékony orvosi köpenyben járt, naponta alig pihent hat órát, mindig dolgozott és — *sohase volt beteg*. S most pár nap alatt végzett vele egy jelentéktelennek látszó seb, amelyről még most sem tudják: hogyan támadhatta meg az erősnek hitt testet?! Rajongói a hivatásáért és imádták a természetet. Viszonyát az is szerette őt. Példának említem, hogy 1917-ben a Tátra egy részét, sokezer holdon, borzalmas ciklon söpörte végig és néhány helyen tépte ki a talajból az évezredek fenyegetőjét. *Csodálatosképpen, a rombolás Guhr Mihály erdeinél teljesen megállt, úgy hogy az ő birodalma sértetlen maradt.*

A hideg agglagénynek látszó csodaorvos nagyon kedvelte a fiatal pácienseket és végtelenül örült, ha azok a kezelés alatt megszerették egymást.

Igy kötött házasságot a kurázás után két ismert aradi urileány is, akik most is boldog családi életet élnek.

Nagyon sok barátot szerzett magának az író-, művész- és színészkörökben.

Erdekes gondolkozását igazolja, hogy egykori fizikatanárát — a löcsei gimnázium tudós igazgatóját — annak nyugdíjba vonulása után magához vette és az egyedül maradt öreg professzort kinevezte az időjelző készülékek kezelőjévé, mert a hetven éves tanár ellenszolgáltatás nélkül nem akarta elfogadni volt tanítványának vendégszeretét.

A most elhunyt Guhr Mihály nemcsak jóérzésű, hanem becsületes férfi is volt, amit az alábbiak is igazolnak. A kulturvilág minden részéből tömegesen keresték fel őt a női és férfi páciensek. Amikor e sorok írója nála tartózkodott, többek között egy gyönyörű, szőke hollandiai fiatal asszonyt is kezelt könnyű tudóscsucsok miatt. A világszépségnek ismert asszonyka természetesen még a Tátrában is feltűnő volt és a fiatal emberek tréfálkozva mondogatták a joviális, szeretetreméltó Guhr Mihálynak:

— Fejedelmien hódító ez a hollandi meyeceke...

Amire ő mosolyogva bölintgatott:

— Igaz, hogy nagyon szép, de hát ez is a másé.

— És aztán? — jegyezte meg egy bohém bécsi fiú — az csak nem akadály.

— Dehogynem! — válaszolta Guhr hidegen — *sohase szabad arra vágnia, aki a másé!*

Ehhez a témához tartozik még a következő: A gyógyultak távozók mindig tanácsot kértek tőle arról, hogy s mint éljenek otthon.

— Szabad-e a hivatásunkat folytatni?

— Dolgozni szabad, de megerőltetés nélkül. Egyébként a szabad idejét mindenki lehetőleg pihenéssel töltsd el.

— És a csókok?...

— *Azokkal is takarékoskodni kell — válaszolta a Tátra bölcse. — A csókot a tudomány csak vasárnap és ünnepnap engedi meg.*

B. L.

Aradmegye vezetősége harcot indít a fertőző gyermekbetegségek ellen

A megye egészségügyi bizottságának rendelete

Aradmegye egészségügyi bizottsága a megye prefektusával egyetértően rendeletet adott ki, amelynek célja az iskolásgyermekek egészségét megóvni és preventív intézkedésekkel a ragályok terjedését lehetetlenné tenni. A szigorú rendelet a következőket tartalmazza:

1. A tantermek padozatát kéthetenként olajjal kell beeresztetni, hogy a fertőző, poros levegő fejlődése lehetetlenné váljék.

2. Minden tanuló köteles ivópoharat az iskolába magával hozni. Falusi iskolákban csappal ellátott bádogedényt kell az asztalra helyezni és a növények csak a csapon keresztül vehetnek ivóvizet.

3. A tantermeket rendszeresen szellőztetni kell. Az egyes órák közötti szüneteket kell felhasználni arra, hogy minden iskolatermet alaposan kiszellőzzenek.

4. Az iskolásgyermekek felöltőit és télikabátjait lehetőleg ne a tanteremben helyezik el, hanem vagy ruhatárban, vagy a folyosókon tartásuk, mert esős időben az átázott kabátok párolgást idéznek elő, amely megrontja a tantermek levegőjét.

A rendelet, amely nemcsak a megyére, hanem Aradvárosára is kiterjed, az új tanteremben lép életbe.

Perlák a Habsburgok az utódállamokat és Ausztriát elkobzott vagyonukért

Háromszáz millió aranykoronát követelnek. — Miksa exfőherceg nyilatkozata

Bécsből jelentik: Károly volt magyar király öccse, Miksa exfőherceg — mint jelentették — napok óta Bécsben tartózkodik. Az exfőherceg francia utlevéllel jött Bécsbe és kijelentése szerint üzleti ügyben — mint biztosítási tisztviselő tartózkodik az osztrák fővárosban. Az exfőherceg bécsi utjának azonban más háttere is van. A Habsburg-család ugyanúgy családí vagyonának és ingatlanainak visszaszerzésére perre készül. A Habsburgok elhatározták, hogy mindazon ingatlan vagyonukat és ingóságait, amik kétségkívül a család privát vagyonát képezik, visszapertlik az összes utódállamoktól és Ausztriától is. Miksa exfőherceg erre vonatkozólag a következő nyilatkozatot tette:

Az utódállamok a Habsburg-család vagyonát elkobozták,

egyedül Magyarországon maradt meg a család birtokában a ráckevei korona-uradalom és az Apponyi-téren egy bérház. Ez ingatlanok jövedelme azonban nagyon csekély és ha sikerül is ezt a pénzt külföldre kivinni, ugyannyi részre oszlik, hogy alig marad egyeseknek valami belőle. Nekem például 200 schillinget utaltak ki a budapesti jövedelemből.

Ausztriában a Habsburg-családnak ma semmije sincs, ami valami értéket képviselne. A Wartholz-kastély penzió lett, de a bérlet már évek óta nem fizeti a bérösszeget. Ezenkívül a Habsburg-családnak még egy kis birtoka van Ausztriában, de ennek jövedelme az adóklégnyelésére sem elegendő. Pedig — véleményem szerint — a Habsburg-család ingatlan vagyonát az egész volt osztrák-magyar monarchia területén 300 millió aranykoronára ér-

tékelhető — mondotta az exfőherceg.

A Habsburg-család most elhatározza, hogy az illetékes nemzetközi fórumok előtt fogja követelni jogait.

Perelni fogják az utódállamokat és perüket egy budapesti ügyvéd fogja vezetni.

MEGJELENT!

Anyáknak

akinek legdrágább kincsük a gyermek egészsége nélkülözhetetlen

HÁZIORVOS

A betegségek felismerése és gyógyítása. — Modern Kozmetika

Ez a mű megtanít minden betegségre

megtanít a betegségek

és a beteg

felismerésére, gyógyítására

ápolására is.

Minden betegség leírásához ábrákat is ad, úgy, hogy a család egészségének megtartása és helyreállítása tekintetében ez az orvosi mű minden anyának nélkülözhetetlen segédeszköze lesz.

A tekintélyes terjedelmű könyv ára 80.— lej. Megrendelhető az

Aradi Közöny

lőkiadóijában, valamint az összes nyomdászatunknál, árusítónknál és lapkiosztónknál.

SPORT KÖZLÖNY

A magyar uszók mindent letaroltak Firenzében

A vízipóló-válogatott ezúttal egy góllal maradt el a lucattól — Abay-Nemes rávert Csik Ferencre

A vasárnapl napolyt verseny után egészen hétfő hajnalig tartott a díjkiosztás és reggel hét órakor a magyaroknak utazniuk kellett Firenzébe. Ez aztán meg is látszott az eredményen. Az eredmények a következők:

A 100 méteres gyorsúszásban Abay-Nemes győzött 1 p. 1.2 mp. alatt. 2. Csik 1 p. 3.2 mp. 3. Banchelli 1 p. 5.6 mp. 200 méteres mell: 1. Mezei 3 p. 1.4 mp. 2. Hild 3 p. 0.8 mp. 3. Benuzzi 3 p. 12.2 mp. 400 méteres gyorsúszás: 1. Lengyel 5 p. 18 mp. 2. Signori 5 p. 32 mp. 100 méteres hátúszás: 1. Bitskey III. 1 p. 17.8 mp. 2. Biccioni 1 p. 28.6 mp. 4x100-as staféta: 1. Magyarország 4 p. 20 mp. 2. Firenze 4 p. 35.2 mp. A magyar csapat részidő: Wanié 1 p. 2.6 mp. Székely 1 p. 5.8 mp. Mészöly 1 p. 5 mp. Abay-Nemes 1 p. 6 mp.

Csütörtökön belgrádi csapat játszik Aradon

Csütörtökön nemzetközi mérkőzést bonyolítanak le Aradon, ugyanis a Gloria-CFR-nek sikerült megnyerni a Temesvárot vendégszereplő belgrádi Obilitt csapatát. A Gloria-CFR a külföldi ellenfelével azt a csapatot állítja szembe, amely a bajnoki pontokért fog küzdeni, tehát ez a mérkőzés mintegy belemegítője a Nemzeti Bajnoki küzdelmeknek. A Gloria-CFR most jó formában van és biztosra vehető, hogy ráver a belgrádi ellenfelére, annak ellenére, hogy az Obilitt a belgrádi bajnokságban előkelő szerepet visz és a csapat jó játékerőt képvisel, így tehát nemcsak, hogy erős küzdelemre, hanem szép játékra is kilátás van. A mérkőzést a Gloria-CFR játékerő bonyolítja le, kezdete fél hat órakor lesz.

O A Ripensia rávert a Juventusra. A temesvári csapat kedden győzelmet aratott. A Ripensia kényelmes játék után, könnyen verte az erősen feljavult Juventust. A mérkőzés színhelye a főváros volt.

O A jövőben Csikó-csapatot fog szerepeltetni az AMTE Az AMTE elnöksége elhatározta, hogy a igazolás alatt álló játékosok szerepeltetésére egy erős csapatot állít ki, amely Csikó-csapat címen fogja a vidéket járni. A csapat jó játékerőt fog képviselni, így azok között Bugárin, Reinhardt, Reinholtz, Vánffy-testvérek, Podrusek, Viatorisz, Kovits, Rosenfeld és Karabell is helyet kap az együttesben.

O Pellegrini Virgilio vívó-oktatását szeptember elsején kezdi. Aradon eddig mostohán ántak az egyik legszebb és legnemesebb sportággal, a vívással, most az utóbbi években végre felkapolták a vívósportot. Már az elmúlt esztendőben is népes volt a Pellegriniskola tágas helyisége és az előjelek után itélve, ezidén hatványozott mértékben felkarolják a vívósportot, hisz Aradnak valóban neves és kiváló pedagógusa van Pellegrini Virgilio személyében, aki egyike a legképzettebb és legügyesebb vívó- és testnevelő tanároknak. Ezidén különösképpen a fiatalság fogja erősen támogatni Pellegrinit.

O Osztályozták a temesvári csapatokat. A nyugati liga tegnap este Temesvárott ülést tartott, amelyen foglalkozott az osztályozással. A liga az első osztályba sorozta a TMTE-t és ezzel visszahelyezte a nemzeti ligába, továbbá a Politechnikát azzal az érveléssel, hogy a központ reaktíválta és így nem a legalsó osztályba helyezi, hanem régi jogai alapján az első osztályba. A második osztályba sorozta a Zsombolyai SE-t és a Kadimát. A liganak ez a határozata szabályellenes és ezért sportkörökben bizonyára nagy felháborítást fog kelteni.

O Válogatott svéd atléták Brassóban. A Budapesten megrendezendő svéd-magyar atlétikai viadal után, a brassóiak meg szeretnék nyerni a svédek egy napos vendégszereplésére. Az előjelek szerint a meghívásnak a svédek eleget fognak tenni.

Ezután bemutató műgrás volt Kovács, Hódy és Bepiati részvételével, majd Magyarország-Rari Nantes Firenze vízipólómérkőzés következett, amelyet a magyar csapat 6:0-ás féldő után 11:0 arányban nyert meg. Magyarország: Bródy—Ivány, Sárkány—Bozsi—Wanié, Keserü, Vértesi. Olaszország: Tanuzzi—Pizzioni, Zolleroni—Costoli—Valie, Banchelli, Goggioli. A bíró Blanke volt. A magyar játékosok kényük-kedvük szerint bántak el az olaszokkal. Góllövők: Vértesi (5), Keserü (2), Bozsi (2), Wanié (2).

Keserü, Mezei, Mészöly, Kovács, Jónás és Bárány szerdán este érkezett haza, míg a többiek Torinóba mennek, ahol résztvesznek a főiskolai világbajnokságokon.

O Aradmegyei eredmények. Borossebenben csapott össze a megye két legerősebb csapata, a Sebisiana és a Siriana. A mérkőzés végül is a Sebisiana 4:0 (0:0) arányú fölényes győzelmével végződött. A gólokat Vesa (2), Ludányi és Demian lötték. Jó bíró volt Zimonyi Zoltán. — Buttyinban szerepelt a most affiliált aradi Crisana, ahol Buttyin és Gurahonc legjobbjából összeállított vegyes csapattal szemben vette fel a küzdelmet. A mérkőzés 4:0 arányban az aradiak javára dőlt el.

O Éjjeli mérkőzés Bucarestben. Az Aradon megrendezett Ferencváros—AMTE mérkőzés hatalmas kasszasikerén felbuzdulva, úgy a főváros, mint az erdélyi nagyobb városok, éjjeli mérkőzés lebonyolításán fáradoznak. Bucarestben valószínűleg már a közeli napokban megrendezik az első éjjeli mérkőzést. Bennünket büszkeséggel tölt el, hogy a kezdeményező szerep Arad sportjáé volt.

O Bizottság Intézi Magyarországon a válogatás ügyeit. Az eddigi szövetségi kapitány rendszere helyett, a jövőben a válogatás kérdését bizottság fogja intézni. A válogató bizottság tagjai Kiss Gyula, Nádas Ödön és Fábián Pál lettek.

O Magyar futballisták Franciaországban. Az LMSz Szaniszlót, Kohut II.-öt, Simonyit és Wébert kiadta a franciáknak.

O Vasárnap a Kinizsivel játszik a Gloria-CFR. A Gloria-CFR tárgyalást kezdett a román bajnok Ripensiaival, de a tárgyalások a csapat távolléte miatt negativumot hoztak, így a Temesváron tartózkodó Ferdinánd György a Kinizsi csapatát kötötte le. Szó van azonban a Ripensia aradi szerepléséről, kettős műsor keretében, ugyanis az AMTE kezd tárgyalásokat és ha sikerül a megegyezés, akkor vasárnap Aradnak olyan bombaprogramja lesz, amellyel egyetlen romániai város sem dicsekedhet. A Gloria-CFR pályán előmeccset játszana a Gloria-CFR a Kinizsivel, míg a főmérkőzés a Ripensia és az AMTE csapatai között folya le. Ez egyelőre csak terv, de valószínűnek látszik, hogy sikerül a nagyhorderejű és hatalmas érdeklődést kiváltó elgondolást megvalósítani.

Sporthírlap

a vezető sportszaklap

szerdán és szombaton

Ára Romániában 5 lej

1447

FONTOS!

Szeptember elsején lejár az állampolgársági kérvények benyújtásának határideje!

Keresse tehát fel teljes bizalommal

Mitra Sándor I.

törvényszéki hites fordító irodáját,

ahol a szükséges utbaigazításokat megkapja. Délelőtt 9—12-ig, délután 3—7-ig.

Arad, a Csanádi Bank palotájában (balra).

O Románia uszóbajnokságai. Szeptember 1., 2. és 3-ikán, pénteken, szombaton és vasárnap rendezik meg az uszósövetség Bucuresben a Kiseleffi-strand medencéjében Románia ezévi uszóbajnokságait. A vízipóló bajnokságra az Universitatea, MSE, a temesvári ILSA a bucuresti Sp. Studentesc, P. T. T. és CFI neveztek be. A vízipóló bajnokság győztesének a szövetség „Román kupának” elnevezeti díjat tűzött ki.

FILM KÖZLÖNY

Nagana

Izgalmas filmdráma az őserdők világából

Sajttobemutató a Central-moziban.

Az őserdők sötét árnyakkal teli, sejtelmes, távoli világában ezer halál leselkedik a bennszülöttekre... Az alattomos dzsungel bujkáló vadjaival, mérges kigyóival és rovaraival való élet-halál-harcról már nem egy felejthetetlen, értékes expedíciósfilmet keretében kaptunk megrázó képeket, azonban az exotikus világ legveszedelmesebb ellenségével, a Nagana-val mindeddig nem volt alkalmunk megismerkedni... A Nagana az az alattomos mérgező, amely ott leselkedik a tropikus fájak levegőjében és ha egyszer beleszívta magát a szerencsétlen bennszülött véérébe, halálos álmokba mereríti, amelyből nincsen ébredés... A halálhozó ismeretlen mérge ellen három nagy tudású orvos küzd az őserdők szélén. Két nyugati kulturáltságú fehér ember és egy keleti tudományokon nevelkedett japán orvos, akik valamennyien az ezerarcú, titokzatos álm-halált akarják legyőzni a tudomány erejével. A tudomány-harc kulisszái között egy fehér asszony szerelméért is megindul a küzdelem. Az őserdők fehér démonának kegyelmeiért a két fehér orvos verseng, míg az egyik úgy érzi, hogy vesztesen kerül ki a küzdelemből s ezért öngyilkosságot követ el. A japán orvos kísérletezésével közben a gyilkos álmokör áldozata lesz s a küzdelem színhelyén csak a fehér asszony és szerelme marad, akik felveszik a harcot az őserdők legveszedelmesebb réme ellen... Hogy sikerül-e megküzdeniük a titokzatos álmokörrel a dzsungel ezer más veszélyén keresztül, arra az izgalmas, forró sejtelmesen lüktető levegőjű, színes cselekmény ad feleletet... Ez a Nagana... a legújabb afrikai dzsungeldráma, amely egyesíti magában mindazt, ami egy elsőrangú expedíciós-film kelléke s ezenfelül olyan izgalmas, lebilincselő és drámai erejű cselekményt ad, amilyen a „Trader Horn” óta senki sem látott ebben a zsánerekben. A szereplők valamennyien olyan szuggesztív átértékelt alakítást nyújtanak, hogy mindvégig lenyűgözik a nézőt. Tala Birrell, ez a pompás megjelenésű, párdücterméti és érzéki varázserőt sugárzó asszony az őserdők fehér démonának ideális megtestesítője. Hangjának csendesége, tekintetének simogató, lenyűgöző ereje és mozdulatainak varázsa rövidesen a nagy Marlene és az isteni Greta méltó riválisa válik emelni. A fehér orvos szerepében Melvyn Douglas nyújt finom, nemesen átértékelt alakítást, míg Nogu, a néger óriás figurája új filmszínésztípussal ismerteti meg a publikumot. A többiek saját életüket élik a filmben: bennszülöttek, akik elkeseredetten küzdenek a vadon alattomos ezerarcú ellenségével, a Nagana-val... A rendezőnek olyan kitünő téma, izgalmas cselekményű szcenárium és varázslatos műből áll rendelkezésére, hogy nem nehéz elsőrangú, tökéletes filmet alkotni...

Bojkottálták a német árukat

a brailai kereskedők és iparosok

Brailából jelentik: A brailai ipari szindikátus rendkívül érdekes és nagyjelentőségű ülést tartott, amelyen a németországi eseményekkel foglalkozott. Az ipari szindikátus tagjai közül többen is felszólaltak a németországi terrorcselekmények, valamint a kereskedőket, iparosokat ért sérelmek ellen és azt javasolták, hogy hirdessenek bojkottot a németországi árucikkekre. A szindikátus tagjai a javaslatot elfogadták.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Megkezdődött Aradon a tömeges adófizetés

Popa pénzügyi adminisztrátor nyilatkozata — Kik vehetik igénybe az öt százalékos kedvezményt? — Sürgősen behajtják a fürdőhelyek közelében lakók adóját

Jelentette már az Aradi Közlöny, hogy Madgearu pénzügyminiszter a legszigorúbb eljárásra utasította a behajtási pénzügyigazgatókat, akiket az osztályvezetőkkel együtt személyileg tesz felelőssé, ha a hátralékos adókat pontosan be nem hajtják. A miniszterium szinte napról-napra újabb rendeleteiben rámutat arra, hogy szeptember 30-án lejár az 1933-34-es adóév első fele és ha az esedékes adókat akkorra a hivatalok nem hajtják be, akkor a vezetőtisztviselőket személyileg és vagyonilag fogja felelősségre vonni. Ilyen körülmények között természetes, hogy a pénzügyigazgatóság mindent elkövet a miniszterium kívánásának teljesítése érdekében. Az adóhivatali főnököktől Popa György pénzügyi adminisztrátor minden reggel részletes jelentést kap az előző napi behajtási, végrehajtási munkákról és a megtartott vagy elhalasztott árverésekről. Az adófőnökök a kérelmezőket a pénzügyigazgatóhoz küldik, aki azonban sajnálattal jelenti ki, hogy halasztást nem adhat.

A pénzügyminiszterium egyébként még inkább lehetővé akarja tenni azt, hogy az adófizetők az új törvényben biztosított öt százalékos adókedvezményt igénybe vehessék és ezért Popa igazgató arra figyelmezteti az adózókat, hogy

mindazok, akik augusztus 31-ig kifizetik az első és második negyedévi adójukat, azok nemcsak negyedévi, hanem félévi adóösszegük után is részesülnek az öt százalékos engedményben.

Ezt a fontos adatot nyomatékosan hangsúlyozza a pénzügyigazgató, mert sokan tévedésben vannak az öt százalékos adókedvezmény feől. Megelégedéssel állapítható meg egyébként, hogy a lakosság átérzi az adófizetési kötelezettség jelentőségét és ismeri a késedelemmel járó súlyos következményeket, ezért ezen a héten tömegesen tettek eleget fizetési kötelezettségüknek. Mindehárom aradi adókerületben zseftulajdonosok megtelek a helyiségek és naponta többszáz ezer lej adó folyt be.

Érdekes adatokat tartalmaz a pénzügyminiszternek tegnap Aradra küldött leirata, mely többek között rámutat arra, hogy szeptemberben már valószínűleg eladják a gazdák és földbirtokosok búzatermésüket, tehát adójukat a közeli hetekben feltétlenül be kell hajtani, mert a téli hónapokban már aligha bírnak fizetni a mezőgazdák. Arra is figyelmezteti a miniszter a vidéki adóhivatalokat, hogy a fürdő- és üdülőhelyen, vagy annak közelében levő lakoságnál is a legsürgősebben hajtják be az adót, még mielőtt elköltöznék a fürdőidény alatt szerzett jövedelmüket.

Ötven aradi háztulajdonosnak leérkezett az államtól a lakbérkülönbözeti utalvány

Ezerötszázról — huszonegyezer lejjig terjedő összegekkel folyósított a pénzügyminisztérium

Régen húzódó ügy kedvező elintézését jelenti az a pénzügyminiszteri leirat, amely ma érkezett meg az aradi pénzügyigazgatósághoz. Mint ismeretes, a lakbértörvény értelmében az állami tisztviselők és nyugdíjasok a törvényben megállapított lakbérnek csak a felét fizetik ki a sajátjukból, a másik felének kiegyenlítését pedig az állam vállalta magára. Az aradi háztulajdonosok már évek óta kérik ennek a különbséget ki fizetését a kincstártól és a többszöri sürgetésre válaszul, a mai napon arról értesítette a miniszterium az aradi pénzügyigazgatóságot, hogy több aradi háztulajdonosnak folyósította a lakbérkülönbözeti utalványokat is leküldte. Az utalványok összege 1500 lej és 21 ezer lej között váltakozik. Az illetékesek az utalványokat a pénzügyi palota első emeletének 24. számú szobájában Himmel Dezsőnél vehetik át, pár nap múlva pedig — ha a kiutalt összeg megérkezik — a főpénztár fogja azt kifizetni. A leérkezett utalványokon szereplő háztulajdonosok névsora a következő:

Borsos Béla dr., Éliás Adolf, Schwartz

Kiállítást rendez az aradi Mezőgazdasági Kamara

Az aradi Mezőgazdasági Kamara szeptember 14-én kiállítást rendez, amelyen a megye tenyészlóvait kívánja bemutatni. A kiállítás egybeesik az Aradi Lovaregylet által rendezendő szeptember 14-iki és 15-iki loversenyekkel. Az egylettel való megállapodás értelmében azonban a 14-iki délelőtti programját a lókiállítás foglalja le. A kiállítással a kamara az aradmegyei loállomány elsőrendű minőségét akarja bemutatni és egyben azt a célt kívánja szolgálni, hogy az aradmegyei tenyészet iránt újból felkeltsék az érdeklődést. A kamara előtt a régi idők példája lebeg, amikor például — még az 1910-es években — a román királyi jószágigazgatóság Aradmegyéből és főleg Nagylakról vásárolt lovakat a királyi uradalmak részére. A gazdák ösztönzésére a kamara 20 ezer lej prémiumot tűzött ki, amelynek felosztásáról később döntenek. A kiállításon nemcsak lovak, de fogatok, és főképpen parasztkocsik is résztvesznek. Előreláthatólag a kiállításon a váltólovakok (szkimbasok) „tartalékos” lovai is résztvesznek.

Elmarad Románia hitelezőinek párisi konferenciája — írja egy angol lap

A kormány előkészülettel — Bonyodalmak a transzformatórium miatt

Bucurestiből jelentik, hogy Madgearu pénzügyminiszter elnöklésével tegnap rendkívül fontos tanácskozás folyt le, amelyen résztvettek Gelmegeanu államtitkár, Stanescu az állami autonóm pénzügyi és monopóliumok vezérigazgatója, valamint Tutuc a pénzügyminiszterium technikai tanácsosa. Ez a bizottság átvizsgálta a pénzügyminiszterium illetékes ügyosztályai által készített azt a jelentést, amelyet a kormány megbízottjai Románia külföldi hitelezői elé terjesztenek a szeptember 5-én Párisban megkezdődő tanácskozásokon. A Vaida-kormány egyezségi tárgyalásokat fog folytatni a külföldi hitelezőkkel, akik elé terjeszti a pénzügyminiszterium által készített

terjedelmes memorandumot. Ebben fizetési halasztást és az esedékes részletelő csökkentését kéri a pénzügyminiszterium, mert az inkasszált adók összege kevesebb, mint amennyit az 1933-34. évi költségvetés augusztus elsejéig előirányzott.

Itt írjuk meg, hogy a Financial News értesülése szerint Románia hitelezőinek szeptember ötödikére Párisba összehívott konferenciája elmarad, mert a francia hitelezők véleménye szerint a tanácskozások jelenleg nem időszerűek. Az összes hitelezők kijelentették, hogy mindaddig nem bocsátkoznak a román kormánnyal tárgyalásokba, amíg Madgearu fenn tartja a transzformatóriumot.

Egy milliárd lej értékű terményt vásárolt Németország Romániától

A nagyjelentőségű megállapodás részletei — Négyszáz millió lej értékű valutát kap a Banca Nationala — A gabonaneműek hivatalos árai — Kedvezményes vasúti tarifa a gabonára

A kormány nagyjelentőségű megállapodást létesített, amely előreláthatólag kedvező pályával lesz a gabonapiac kialakulására és ebben hozzájárul a romániai gabonaprobléma megoldásához. A szóbanlevő megegyezés értelmében ugyanis a kormány nagymennyiségű gabona elhelyezését biztosította, úgy hogy **nyelvre az intervenciós vásárlások feleslegesnek mutatkoznak**, mert a kérdéses mennyiség elvásárlásának megtörténtéig a jelenlegi buzáért minden valószínűség szerint tartják magukat. A megállapodás előzményeiről, valamint annak részleteiről az alábbiakban számolunk be:

Tilea Viorel miniszterelnökségi államtitkár ma értekezletet tartott **Mirto** közlekedési miniszterrel és **Radu Irimescu** gabonaértékesítési kormánybiztossal. Tilea államtitkár jelentést tett az I. G. Farbenindustrie-val folytatott tárgyalásokról. A jelentés szerint a német konzorcium hajlandó nagyobb mennyiségű román búzát, árpat, rozst és tengerit átvenni, azzal a feltétellel, hogy ennek árát kompenzációképpen áruban fizethesse vissza. A román kormány ennek ellenében a Nemzeti Banknál zárolt német követeléseket felszabadítaná. Az értekezleten a kormány három tagja elvben hozzájárult a Farbenindustrie ajánlatához és elhatározta, hogy a tanácskozásokról szóló jelentést a kormány gazdasági bizottsága elé terjeszti. A gazdasági bizottság már ma összeült és úgy határozott, hogy a német konzorciummal a következő megállapodást köti:

Románia tízezer vagon búzát szállít tíz százalékos feláron Németországnak. A németek azonkívül tízezer vagon árpat, nagyobb mennyiségű babot, korpát és olajmagot vesznek át Romániától. Ezeknek a terményeknek az ára 950 millió lejt tesz ki. A német konzorcium kötelezi magát arra, hogy a szóbanlevő árumennyiséget a legközelebbi időn belül átveszi és annak ellenértékékeppen 540 millió lej értékben anilin-festéket, más festékneműket és gyógyszereket szállít Romániának. A fennmaradó 410 millió lenyit összeget a konzorcium erős valutában a Banca Nationala pénztárához fizeti le.

A kormány gazdasági bizottsága tárgyalásokat folytat a német konzorciummal 700 vagon tojás szállítására is. Ezek a tanácskozások kedvező mederben folynak, úgy hogy minden valószínűség szerint rövid időn belül eredményre vezetnek.

Irimescu gabonaértékesítési kormánybiztos egyébként ma a következő kommunikét adta ki: A 75 kilogrammos búza ára az eladási helyen vagononként 31—35 ezer lej. A 78 kilogrammos búza ára 33—38 ezer lej. A 72 kilogrammos búza ára 10 százalékos idegen anyaggal és 20 százalékos rozsszal 24 ezer lej. A kormánybiztos felhívja az eladókat, hogy abban az esetben, ha vevők nem jelentkeznek és a búza ára csökkenő tendenciát mutatna, közölik azt a következő bucuresti-i telefonállomással: 30-805, 32-242 vagy pedig táviratozzanak „Comis Grau” címre. Ebben az esetben a szövetkezetek központja részéről megtörténik az árak további fenntartása érdekében az intervenciós vásárlás.

Megírtuk, hogy a CFR vezérigazgatósága kedvezményes export-tarifát állapított meg a gabonaneműekre. Az erre vonatkozó egyez-

Az „Aradi Közlöny” Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu”-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei, Picadilly-kávéházzal szemben.
Calea Victoriei és Bulevardul Academiei mindkét sarkán.

„Athene Palace” szállodával szemben levő sarokbódében.

Grand Hotel”-el szemben, a főposta sarkán.

ményt az államvasut már megkötötte a pénzügyminiszteriummal, a tarifa érvénye e hó 28-án életbe is lépett és 1934. március 31-ig marad érvényben. A búzáért, árpaért és kukoricáért az A 27. és D 25. export-tarifa szerint tízezer kilogrammos vagonokban szállítva az alábbi díjak fizetendők: 300 kilométerig a speciális tarifa 33. III. tétele szerint, 500 kilométerig mázsánként 20 lej, 550 kilométerig 25 lej, 620 kilométerig 26 lej, 650 kilométerig 27 lej, 720 kilométerig 28 lej, 770 kilométerig 29 lej, 820 kilométerig 30 lej, 870 kilométerig 31 lej, 920 kilométerig 32 lej, 970 kilométerig 33 lej, 1000 kilométerig 34 lej mázsánként a tarifaengedmény. Tudvalevőleg egy vagonban száz mázsa van, tehát 1000 kilométeres távolságnál 3400 lej a kedvezmény vagononként.

Árlejtések az aszfaltozási munkákra, az ujaradi hid kijavítására és átfestésére

— Az árlejtések eredményei —

Az aradvárosi árlejtési bizottság szerdán délelőtt ülést tartott, amelyen két nagyobb árlejtés sorsa felett határozott. Az aszfaltjavítási munkálatokra vonatkozólag három ajánlat érkezett be. Az ajánlattevők **Rossz Pál** aradi vállalkozó, a **Bitumen** nagyváradi vállalat, valamint a **Rossz és Pellegrini** aradi cég. A legkedvezőbb ajánlatot a Bitumen tette, amely 16 lej 50 banis négyzetméterenkénti egységárért vállalta a karbantartási munkát, öt évi érvénnyel. Az árlejtési-bizottság ezt az ajánlatot fogadta el és ilyen értelmű javaslatot terjeszt a permanens-bizottság elé a kétmillió 200 ezer lej értéket reprezentáló munka elvégzésére.

Az ujaradi hid javítási munkálataira vonatkozólag csak két ajánlat érkezett be. **Marian János** aradi építési vállalkozó és az **Astragár** pályázták meg ezt a munkát, döntés azonban csak hétfőn történik. A festési munkára nézve hat ajánlat érkezett be. Mint legolcsóbb ajánlattevőt, **Oprean** Antalt bízták meg a munka elvégzésével, aki tonnánként 39 lejért vállalta az ujaradi hid átfestését fémfestékkel. A munka értéke összesen 550.000 lejt tesz ki. Ennek az árlejtésnek az eredményét is a permanens-bizottság hagyja jóvá.

Magyarország felemeli a román fa beviteli kontingensét

A magyar piacon már hetek óta egyre érezhetőbb formában jelentkezik a fűrészelt fa-áruban való hiány. A szakkörök remélik, hogy a nemrégén kötött magyar-osztrák szerződés után rövidesen enyhülés várható. A szerződés ugyanis 5000 vagon osztrák fűrészelt fa bevitelét teszi lehetővé az év végéig. Amint értesülünk, ebből az osztrák kontingensből 3000 vagon a magyar importőrök között már a legközelebbi napokban kiosztásra kerül. Az osztrák szerződés végrehajtása után

emelkedni fog a román fűrészelt áruja megállapított beviteli kontingens is.

A Romániával annakidején megkötött szerződés ugyanis lehetővé teszi, hogy a magyarországi fogyasztás bizonyos határon felül való emelkedése esetén **Románia a számára megállapított havi 5000 vagon fűrészeltfa-kontingens felemelését kérje**. Egyébként, amint értesülünk, **Ferenczi Izsó** magyar helyettes államtitkár vezetésével a szakminiszteriumok referenseiből alakult **kisebb delegáció Bucureszibe utazott a román-magyar szerződéssel kapcsolatos több fontos részletkérdés tisztázása végett**, amelyek között a román fa bevitelének kérdése is szerepel.

Manometer

és mindenféle mérőműszer készítését és javítását vállalom. Kérjen ajánlatot. 2831

Gáspár műszerész Arad

= Ismét emelkedett a Nemzeti Bank aranyálladéka. A Banca Nationala legutóbbi heti kimutatása szerint, aranyálladéka nyolc nap alatt 9 milliárd 754 millió lejről, 9 milliárd 761 millió lejre, tehát hét millió lejjel emelkedett. A jegybankban lévő devizák összege 606 millió 156 ezer lej. A kereskedelmi váltótárca 25 millió lejjel gyarapodott és most 9 milliárd 428 millió 878 ezer lej. Az összes kötelezettségek öt millió lejjel növekedtek, tehát most 29 milliárd 43 millió 23 millió lejt tesznek ki. A bankjegyforgalom 21 milliárd 272 millió lej. Az állam tartozása a Nemzeti Banknál 3 milliárd 704 millió lej. A mezőgazdasági váltótárca a termés értékesítésével kapcsolatban 181 millió lejjel növekedett és most 3 milliárd 106 millió lejt tesz ki.

A vasutat, postát és telefont kivették a transzfermoratórium rendelkezései alól

Élénk érdeklődést váltott ki az ország gazdasági életében a CFR, vezérigazgatóságának az a memorandum, amelyet a vasúti vezetősége a Banca Nationalához és a kormányhoz intézett és amelyben azt kérte, hogy a CFR-t vonják ki a transzfermoratórium rendelkezései alól. A memorandumban rávilágítottak arra, hogy abban az esetben, ha a CFR, nem tud eleget tenni a külföldi vasutakkal szemben fennálló kötelezettségeinek, akkor ezek a vasutak retorzióval élnek, aminek következtében úgy az utas-, mint az áruforgalomban fennakadás áll be.

A memorandum vétele után a Banca Nationala vezetősége tudatta a CFR-rel, hogy a transzfermoratórium alól a vasutakat mentesítik, úgy, hogy a CFR, továbbra is devizákban tehet eleget a külfölddel szembeni kötelezettségeinek. Hasonló elbírásban részesítik a postát és a telefont is és erre vonatkozólag már megegyezést is hoztak létre a külföldi jegybankokkal. Így tehát már nem kell tartani attól, hogy a transzfermoratórium következtében nemzetközi forgalmunkban fennakadás áll be és hogy az exportot emiatt nem tudjuk lebonyolítani.

= Nyolc millió hektoliter bort várnak az idei termésből. Bucuresti-i jelentés szerint, a földművelésügyi minisztériumba érkezett értesítések alapján, az idei szőlőtermésből nyolc millió hektoliter borra van kilátás. Felemlíti a jelentés, hogy Moldvában, Bessarabiában, Munteniában és Dobrudzsában gyenge szőlőtermésre van kilátás.

= Egy millió lejes házvétel. Demian Aurel dr. aradi ügyvéd egy millió lejért megvásárolta a Consistoriului (Batthvány)-ucca 31. számú emeletes háza' özvegy **Menczer** Mártonnétól.

= A bucuresti-i kereskedők a kontingentálás ellen. Bucuresziből jelentik: A kereskedők egyesülete ma a fővárosban ülést tartott, amelyen a kontingentálási rendszer ellen foglalt állást. A kereskedők elhatározták, hogy a kontingentálással kapcsolatban memorandumot intéznek az illetékes miniszterekhez.

NYILTTÉK.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

„Mihez tartás végett közlöm, hogy az „Apararea Nationala”, a Cuza-párt hivatalos lapja, Bucuresziben jelenik meg és a lap előfizetői a Bucuresziben megjelenő központi hivatalos orgánum előfizetőivé váltak. A párt aradi elnöke, valamint a lap erdélyi tudósítója én vagyok. A párt helyisége Aradon V Stroiescu 20. szám alatt van.”

Arad, 1933. augusztus 30.

Jean Athanassiadu,
ügyvéd.

Városi és községi tüzoltóságok! Kérdertömlőkre kérjenek ajánlatot A. Kálmán R.-T.-től

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 31.

Bucuresti, 13: Tőzsdei és vízállásjelentés. Utána hangverseny. 13:45: Hírek 14: Könyvü zene (gramofon). 17:30: Felolvasás. 18: Sibiceanu-zenekar hangversenye. 19: Hírek 19:15: Sibiceanu-zenekar hangversenye. 20: Felolvasás román írók műveiből. 20:20: Könyvü zene. 20:40: Marietta Sadova felolvasása. 21: Aida Helta énekel. A műsorban: Mascagni, Mozart, Puccini, Popescu. 21:20: Rádiózenekar. 22: Horia Fortuna: Diák-negyed. 22:15: Rádiózenekar. 22:45: Hírek. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána: His Master's Voice gramofonlemez, 10:45: Hírek. 11: 1. Magyar városok: Sopron, 2. Az amerikai konyha. (Felolvasás). — Közben gramofonlemez. 1: Déli harangszó. 1:05: Alástaán Zenészek Szimfonikus Zenekara. 2:30: Az 1. honvédsárgalozozred fuvószenekara. 5: Polydor-Brunswick gramofonlemez. 5:55: Hejlesztési közvetítés az új ügétversenypálya megnyitásáról. 6:30: Darvas Ibo-lya énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 7: „Kóborlások Kasmir vizein”. Baktay Ervina előadása. 7:30: Revere Gyula hárfázik, zongorán kíséri Polgár Tibor. 8: „Híres magyar kertek”. 8:30: Egyfelvonásos operák a Studióból. Vezényel Unger Ernő. 12: Hetényi-Heidelberg-Buday-Sebő művésztrío a Simplician-kávéházából. Bécs, 12: Paraszttáncok gramofonon. 13: A bécsi szimfonikusok déli zenéje. 17: Operarészletek gramofonon. 18:20: Herlinger szopránénekesnő előadása. 20:05: Hel-ler: A bolondok udvara. Háromfelvonásos operett. Mik-szath Kálmánnak „A szelístyeci asszonyok” című regé-nye alapján. — Belgrád, 12: Gramofon. 12:20: Gramo- fon. 13:05: Rádiózenekar. 19:30: Gramofon. 20:30: Rá- diózenekar. 23:30: Cigányzene a Potrocasca Zadrugá-

ból. — Brünn. 12: Gramofon. 18:45: Gramofon. 21:20: Indra-paraszttfuvószenekar. — Kassa, 12:30: Gramofon. 13:30: Déli zene. 14:30: Gramofon. 15:50: Gramofon. — Königs-wusterhausen. 15: Déli zene. 16: Hangkép egy szakiskolából. 17:20: Visszatérés az utazásról, zenés já- ték. 19:30: Hangtudósítás a labesi ménésbő. (felvétel). 21: Velős mondasok. 21:55: Új kamaraművek. — Mor- Ostrava. 11:10: Fuvós paraszt zenekar. 12: Gramofon. 13:30: Rádiózenekar. 18:45: Gramofon. — Prága, 18:45: Gramofon. 20:25: A zongoraszonáta történelmi fejlődése. Branberger J. előadása, Herzsmann zongoraművész já- tékával. Mozart: XIV. és XI. zongoraszonáta. 21:20: Tamburicaverseny. 23:15: Szalonzene. — Róma. 13:30: Gramofon. 14:05: Rádiózenekar. 18:15: Cselhó- és szop- ránverseny. 20:20: Hírek idegen nyelveken. 21:15: Gramo- fon. — Varsó. 17:30: Kamarazene lemezek. 18:15: Könyvü zene. 20:05: Gramofon. 21: Szimfonikus hang- verseny. 23: Tánczene.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 1.

Bucuresti, 13: Könyvü lemezek. 14: Zenekari művek lemezek. — 18: Rádiózenekar. 19:15: Rádiózenekar. 20:40: Verdi: Aida, opera. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána: Kristály gramofonlemez. 10:45: Hírek. 11: 1. Időszertü anyag. 2. Társasjátékok. (Felolvasás). Közben: Odeon-Parlophon gramofonlemez. 1: Déli harang-

szó. 1:05: Szervánszky-szalonzenekar. 2:30: Bura- roly és cigányzenekara. 4:30: A rádió diáklőrlőia. tüzpala országa. (Esztorország). 5: „A mécesstől az lámpáig”. 6: „Ott, ahol a mozi született”. Pánczál- jos előadása. 6:30: Sárossy Mihály dal- és gitár- utánja. 7: „Álmok uszósízetén”. (Budától Afriká- Dutka Ákos utirajza. 7:30: Farkas Márta hegedül- gorán kíséri Polgár Tibor. 8:10: A rádió külügyi gyedórája. 8:30: Tóth Erzsébet daltéje. 9:10: „Dal- mámor”. Jan Klepura új filmjének közvetítése az e- téri Casino-filmstúdióból. 10: „Utazás a rivalda- rjál”. Dr. Bánóczy Dezső gramofonrevüje. 11:30: H- verseny. — Bécs. 12:30: Művészlemez. 13: Rádió- zenekar. 16:20: Amatőrfilmet forgatunk. 17: Filmzene- mofonon. 19:35: A bécsi filharmonikusok hangversen- 21:20: Bayer és Kreml: Mikor az orgona-virágzik, nei hangkép. — Belgrád, 12: Rádiózenekar. 13:05: C- mofon. 13:35: Gracsann-cigányzenekar. 17: Gramo- 20:30: Gramofon. 20:50: Putnik fuvoiaművész játéka. Popovics fuvoiaművész játéka. 22: Poonovics Vladeta Cveijics Zsarko operaáriátka. ad elő. 22:40: Rádióze- kar. 23:30: Tánczene. — Brünn. 15:50: Rádiózenei. 18:45: Gramofon. 20:05: Gramofon. 20:25: Lévy Gy- szlovák népdalokat és táncokat játszik cimbalmon. Kassa. 12:30: Gramofon. 13:30: Szalonzene. 14:30: G- mofon. 15:50: Rádiózenekar. — Königs-wuste: haus 13: Keringők és indulók gramofonon. — 15: Gramo- 18:25: Népdalok a 16. és 19. századból. kamarakar. 19:20: Nőkről és férfiakról, vidám előadás. 21: Ve- mondasok. Utána régi és új szórakoztató zene. — M- Ostrava. 11:10: Könyvü zene. 12: Gramofon. 12:05: I- raszt fuvószenekar. 18:45: Gramofon. 20:25: Harmoni-

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS

felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

KIFUTÓLEÁNY azonnal felvétetik, Weisz-tejüzlet, v. Asztalos Sándor-ucca. 3145

JO BIZONYÍTVÁNNYAL rendelkező megbízható minden felvétetik. Jelentkezni Kohn fűszerüzletben, str. Bratianu (Weitzer János-ucca) 7-ik szám alatt.

NÉMETÜL tudó, gyermekszertető leány felvétetik. Str. Stroescu (Teleky-u.) 13.

LAKÁS.

ELEGANSAN BUTOROSZOTT különbejáratu uccal szoba, fürdőszobával azonnal kiadó. Ugyanott pincehelyiség kapualjával. Str. Bratianu 5. 3147

MODERN kétszobás, fürdőszobás, parkettás lakás, szeptember 1-re kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3142

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 800

1 2-3 szobás komfortos lakások

központi fűtéssel, azonnal, illetve november 1-re kiadók. Bővebbet Plata Catedralei 5., a házfelügyelőnél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

SCHÖBERL-AGY, antik bronz zenélő órák, antik bronz órák, antik szalonnok, Biedermayer aszék, 12-es ezüst evőesz- köz, keleti és hazai perzsaszőnyegek, nyest boák, márkás porcellánok, gobelin- nek, vitrin, zongorák, antik szekrények, antik ágyak, faragott garnitúrák, sto- reok, függönyök, íróasztalok, könyvszek- rények, aranyozott szalonzobaberende- zések stb. eladók. SALGONE bizományi üzlete. Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota

ELADO olesón, jókarban levő háztar- tási cikkek. Cím az Aradi Közlöny ki- adójában.

UJ, MODERN fényezett dió-ebédlő eladó olesón. Cím az Aradi Közlöny kiadóh- vatalában. 8146

A nyár már nem hoz **Hospodár**-hoz küldöm át- gondot, régi ruháimat **Hospodár**-festeni, vegyl- leg tisztítani, Strada V. Stroescu 13. (volt Teleky-ucca.)

Legmagasabb napi áron fizetek: törmelék aranyat. Keresek női bundákat- keleti s hazai perzsaszőnyegeket, antik misemondó ruhákat, antik festményeket, művészi antik butorokat, antik arany és ezüst tárgyakat, zongorákat, szobaberend- zéseket, székeket, porcellánokat stb. SALGONÉ bizományi üzlet, Arad, Strada Horia 1. Neuman-palota. 1000

INGATLAN.

Négylakásos

emeletes új bérház, adómentes, város központjában, áron alul el- adó. 3148

LEITNER, Str. Consistoriului No. 40.

2 nagy társasutazás a Csikágói világkiállításra!

Első utazás 1933. szeptember 21-től október 20-ig

Második utazás 1933. október 12-től November 10-ig

Azonkívül a Hamburg—Amerika Linie S. A. R. november 1-ig egyéni és csoportos utazásokat rendez a csikágói világkiállításra. Kérjen tájékoztatókat és felvilágosításokat a

Hamburg—Amerika Linie S. A. R. képviselőjétől Künstler Andor cégtől Arad, Bulev. Regina Maria 24.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, aonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

ALKALMI BUTOR VASÁRLAS: Ebéd- lők 6000 lejtől, modern uri szoba, vilá- gos hálószobák 3560 lejtől, fehér kony- nabutor 1400,- garnitúrák, ebédlő plusz divány, szalon, Singer varrógépek, mat- racok, ruanyag betétek, osillárok, kasz- szák, zongorák, festmények, szőnyegek, virinek 60 lejtől, antik butorok, pathé- fonok 60 lejtől, íróasztalok és egyéb dísztárgyak. Ezüstöt, aranyat, brilliánt. szőnyeget, dísztárgyakat, zongorát, pia- ninót a legmagasabb napi áron veszünk. Zálogtárgyakra a legmagasabb össze- getek csak az általunk képviselt tomes- vári Zalogház folyósítja. — Meghosszab- bításokat a legolcsóbban vállalunk „CO- MISIO” biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13., Dacia kávéház mellett.

BRISTOL... BRISTOL... BRISTOL

Szálloda Budapest Dunapart,

árban és szolgálat- tásban vezető!

Szoba teljes ellátással személyenként

napi 12.— pengőért